

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.
Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.
Hirdetések
legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.
Előfizetés:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.
Néptanítóknak,
ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája.
Egyes szám ára 20 fillér.

Márczius tizenötödikén.

Magyarász Ferencztől.

Csak törpe nép felejtet ős nagyságot,
Csak elfajult kor hős elődöket;
A bajnok eljár ősei sírlakához,
S gyujt régi fényénél új szövétneket.

Garay.

Veszni indult az a nemzet, melynek nincsenek eszményei, mely a mult nagy alakjain, lélekemelő eseményein, ragyogó dicsőségén buzdulni vagy nem akar, vagy nem tud. A nemzeti ideálok hathatós kultusza oltár, melyen a letűnt idők emlékezetére gyujtott tűz a jövőbe is világít és megmutatja a késő utódoknak a nemzet föntartásának, dicsősége nagyobbitásának néha tövises, de mindig babérkoszoruzta ösvényét. Jaj a népnek, ha pusztaság és üres, elhagyatott és hideg ez az oltár, mert ez annak a bizonyossága, hogy a nemzet megtagadta magamagát, méltatlan lett multjához, mely egyedüli alapja jövőjének. Az a nép, melynek még nincs multja, még szerezhet; ha üresek is történelmi lapjai, arannyal, avagy vérrel még teleírhatja azokat, hogy lelkendezve forgatják majd őseikre büszke unokák; de az a nemzet, mely nem lelkesedik multjért, bár volna rá oka,

csak tengődik, de többé nem él igazi életet.

És miért oly szükséges, hogy az ideálok kultusza a jelenben összekösse a multat a jövővel? Miért megbocsáthatatlan bűn az elmúlt századok dicsőségének felejtése? Miért nevezi a költő törpének azt a népet, elfajultnak azt a kort, mely ősi nagyságáról, hős elődjéről meg nem emlékezik? Azért először, mert a lelkesedés hiánya hétköznapi lelkületre vall, azért, mert annyit jelent, hogy a nép a röghöz ragaszkodva csak az anyagiakat, a hasznosot keresi, önző lelke áldozatokra képtelen. Hétköznapi lelkület, falanszterkorkbeli szürke lélek nagy tettekre nincsen hivatva. Él, mert élni akar, élni jó; de ennél többet nem is kíván, beéri a tengődéssel is. Amikor a Kátók és Brutusok nemzetsége magvaszakadtá lón s a nép a „panem et circens“-en kívül más czélokért hevülni már nem tartotta érdemesnek: Róma nagyságának megkondukt a végső óraja. S amidon a jóvagság virága, a hősiesség közmondásos példaképe, a francia nemesség, a Trianonok puha pompájában, a Ninon d'Enclos-k, Pompadourok és Dubarryk szolgálatában megfélekedezett az orléansi pásztorleány példájáról: elérkezett az ideje, hogy meginduljon a forradalom lavínája, mely elsöpörte a régi rendet, a kicsinyes lelkületű nemességet. Miként az egyén erejét is csak a megfeszített

munka edzi, vagyont csupán az okos iparkodás gyarapítja: ugy a népek jövőjének alapja is csak a folytonos munkásság, az áldozatkészség, a nagy tettekre képesítő lelkesedés lehet; erre pedig a hétköznapi lélek képtelen.

De szükséges a multak kultusza azért is, mert a mult a jelen oktató-mestere. Egyedül a mult az a forrás, melyből a nemzet megismerheti magamagát, erényeit s hibáit, melyből megláthatja fönnmaradásának biztosítékait s veszedelmeit, melyből megítélheti, ki a barátja, ki az ellensége, melyből megtudhatja, hogy a történelemnek ezerféle változásai, jó és bal végzetei között miképp viselkedjék. Nagy férfiak és nagy események egy-egy mértföldkő azon az uton, melyen a nemzetnek haladnia kell, ha fönn akar maradni. Uj Mohit, Mohácsot, Majthényt érdemelünk, ha az elsőből nem tudnánk okulni. Tapogatódzás a sorsunk, ha letérünk a taposott utról. A multak ismeretére azonban csak a mult szeretete vezérlehet bennünket: ezért szükséges, hogy a jelenkor érzékkel birjon a mult idők iránt.

Megvan-e vajjon a magyarban az elmúlt eszmények tisztelete, áhitatos szeretete? Nem volt meg mindig, de merjük mondani, hogy a kegyelet oltárainak tüze már kigyulladt, ha nem is lobog még magasra a lángja.

Nem volt meg mindig. Hisz nyelvet is majd, hogy el nem felejtette

TÁRCZA.

A fájdalomtól . . .

A fájdalomtól sohse lesz dal,
Vagy csak idővel, mikor enyhül.
Ha igazi, nagy bánatom van:
Köny fakad, nem dal a szivemből.
Ne féltsd a költőt a haláltól.
Akárhogy zokog énekében . . .
Ha dal fakad már bánatából:
Tul van minden nagyobb veszélyen!

SZABOLCSKA MIHÁLY.

Bakfis-szerelem.

A harmadik felsőben vizsgálat indult, jobban mondva nyomozás, mert a vizsgálat alatt egészen mást értenek az iskolában. Tehát nyomozás indult. Szerelmes levelet találtak Ilkánál. A levelet ő írta számtanóra alatt, míg a Kovácsics kisasszony misztikus példákat rajzolt a táblára. A kisasszony nagyon el volt merülve a számrengetegbe. Am egy-egy gyors pillantással megtudta állapítani, hogy Dobó Sárin, a tanácsosék leányán megint új bluz van, nehéz flanoos selyem, amilyenhez ünnepen sem jut egy szegény segédtanítónő és hogy Ilka két könyökék

padra téve, a jobb arcát egészen a papírra fektetve, ír. Ilyen bngón nem szokás jegyezni a hármasszabály rejtelmeit. A következő pillanatban már keservesen sirt Ilka. A kisasszony pedig felháborodva olvasta a levelet.

Itt indult meg a vizsgálat. Komolyan, amilyen komolyan sehol, sem a törvényszéken, de tán a mennyei bírák előtt sem intézik az emberi bűnöket, csakis az iskolában. Bizony Ilkán kívül a fél osztály belekerült a bajba. Az első nap hősiessen állották a vallatást, a második nap azonban árulók jelentkeztek és kiderült, ki szokott gimnázistákra várni az uton, ki szerelmes az igazgató urba, ki küld leveleket soha nem látott, nem is létező személyeknek, csak azért, mert kell levelet írni, amikor a tizenegyedik év felé közeledik a leány és sok Jókai-regényt olvasott.

A vizsgálat során kompromittált fél osztály éktelenül sirt. A vizsgáló bizottság megzavarodva állott előttük. Az osztályfőnök tanácsalanul nézett két hölgy kollégájára, a fiatal szép szőkehajú Kovácsics kisasszonyra és a száraz, czvikkeres, fonnyadtarcu Fekete nagyságára. Az öreg özvegyasszony nevetni szeretett volna. Az osztály mélységes elkeseredettséggel konstatalta, hogy a tanár ur, meg a nagysága csupa engedékenység, de Kovácsics kisasszony szigorú és kéréllhetetlen. Kiküldötte a leányokat, aztán behívta őket egyenkint. Előbb a tanúkat, a kis árulókat. Jött egy ragyogó, karikaszemű leány,

vékony és kicsi, de fürgé, nyugtalan, egészes. Ez még egészen gyerek, ez még bátran és nyitott szemmel beszél. Dobó Sáriról van szó.

— A Dobó Sári — mondja a kis lány — most egy hete a mértanból felelt. Hármán voltunk kiint a táblánál, én álltam mögötte, utánam a Deutsch. A Dobó Sári nem tudta a derekszögű háromszöget. Pedig óra előtt tudott mindent, mert nagyon jól érti a mértant, csak éppen úgy akarta, hogy most ne tudja. Erre a Melezer tanár ur odajött és kivette a krétát a kezéből és segített neki. Én nevettem, mert tudtam, hogy a Sári tudja a háromszöget, csak teteti magát, hogy nekem odasughassa, hogy: lökj meg.

— Mi az, hogy lökj meg? — kérdezte a Kovácsics kisasszony.

A kis leány nevetett:

— Hát azt sem tetszik tudni?

A három ember összenézett értelmetlenül. A leány megmagyarázta:

— A Sári szerelmes a Melezer tanár urba. Vagy mondjuk, hogy egy más tanár urba. Akkor kimegyünk felelni, a tanár ur véletlenül közel jön és aki mellette van, azt mondja: „lökj meg.“ Mire a másik meglöki, a Sári pedig vagy egy másik leány, véletlenül hozzáér a tanár urhoz, a kit szeret és ha nem néz arra, még meg is csókolhatja a ruháját.

A szaporabeszédű kis leányt hamarosan kiküldték. Faragó nagysága nem tudta tovább fékezni magát. Nevetett hangosan,

nemzetünk, hisz népünk legjobbjai idegen légkörben és légkörnek nevelkedve, nemzeti érzésükből szinte teljesen kivetkőztek. Az a nemzedék, mely az elnémetesedett főurakat, a maradi köznemességet, a muszkavezetőket szülte: a nemzeti mult eszményképeitől végtelenül távol állott. A lantosok dalain, a regősök és igricek énekein órákig elmerengő régi nemesek meghalni tanultak a hazáért, melyért eltörpült utódaik élni sem óhajtottak.

De ég már a tűz a kegyelet ol-tárán. A „bús feledékenység koszorutlan alakjai“ már kihaltak s mindjában gyarapszik azoknak száma, kiket „fölver az elmúlt szép tetteknek gondja“. (Vörösmarty). A nemzet megtanulta megbecsülni multját, melyből erőt merithet a jövőre.

E gondviselészerű Pálfordulását nemzeti lelkületünknek bizonyítja az a hangulat is, mely márczius tizenötödikén mindig több és több embernek szívére ül. Hisz mintha csak tegnap lett volna, hogy e verőfényes ünnepi hangulat félve rejtőzött el a mindennapiság ködében, hogy még oly kevesen érezték s akik érezték is, azok sem merték mindannyian mutatni. Hiszen nem is olyan régen volt, hogy a magyar félt magyarán érezni s legföljebb a lelkes ifjuságnak, vagy a nagy idők élve maradt agg hirmondóinak sorából került ki néhány bajnok, ki a régi fényét gyujtott szövétneket lobogtatni merete kezében. A hivatalos Magyarország pedig félt az ősök sirlakától, félt a netán hazajáró nagy lelkektől . . .

És ma?! Hála a magyarok Istenének, az egész nemzet másképp érez és meg is meri mutatni, hogy miképp érez. A mai idők márczius 15-én örömtüzek égnek a Kárpátoktól az Adriáig s Dévénytől Orsováig csobogva viszi a Duna e titáni szózatot, mely millió

vidáman. Az osztályfőnök, a dologban közvetlenül érdekelt Melcer tanár ur azt mondta:

— No de ilyet, sose hittem volna.

Kovacsics kisasszony vörös volt, azután elsápadt és felháborodva jegyezte meg:

— Ez borzasztó!

— Nem is olyan borzasztó — mondotta az öreg tanítónő. Ne legyen oly kérlelhetetlen, drágám. Hiszen maga csaknem olyan fiatal még, mint ezek az apróságok. Vagy ha úgy akarja, ezeknek az apróságoknak a nagyjai, a Dobó Sári meg a többiek, már-már éppen olyan viruló, erős, kész leányok, amilyen maga. Hát ne haragudjon rájuk.

Megfogta a leány kezét. Most vette észre, hogy a kis tanítónőnek egészen fehér az arca. Hogy összeszorítja a száját és lefelé huzódnak a vonásai.

— Gyerünk, hagyjuk abba az egész komédiát — szólt hirtelen a Kovacsics kisasszony.

Felállottak. A Faragó nagysága meg-simogatta a leány haját és a fülebe sugta:

— Meglökjem, drágám?

L. G.

szabad magyarnak ajkáról fölhangzik: *Talpra magyar!* Ma már „más berekben másképp szól az ének“, ma nyiltan és bátran avatjuk ünneppé alkotmányos szabadságunknak örökre nevezetes születésnapját.

Igaz, az ünnepi hangulat még nem ért delelőjére. Még van miért küzdenünk, el nem ért célok, régóta teljesületlen kívánságok még sok lelkiismeretbeli kötelességet rónak reánk. De máskor is, e napon azonban hatványozott mértékben bűn volna a kislelkűség. Ma már nincs okunk panasznra; s mutassuk meg, hogy nem élünk elfajult korban, hogy tudunk lelkesedni, midőn megemlékezünk ama nemzeti kincsekről, amelyeket alkotmányos életünk kikeletje: 1848. márczius 15-ike termett számunkra. Ez ünnep tehát legyen záloga a jövőnek, mert tanubizonyosága nemzetünk lelkesedésének a multért. Nem vagyunk már törpe nép, mert főleml és nagygyá nevel bennünket az emlékezet.

Él magyar, áll Buda még, a mult csak példa legyen
S égve honért, bizton nézzen előre szemünk!
(Kisfaludy.)

A Szekszárd-Tolnamegyei Gyermekvédelmi Bizottság megalakulása.

Nemes, magasztos, emberbaráti czélt szolgáló intézményeink száma egygyel szaporodott. Tegnap délután Pécs város példájára Szekszárdon is megalakult a Szekszárd-Tolnamegyei Gyermekvédelmi Bizottság, mely a bünbe esett 12—16 éves életkoruaknak a teljes erkölcsi zülléstől való megmentését tűzte ki feladatául.

A gyermekvédelmi bizottság modern eszméje, hivatása, megismertetése, helyi megalakulása érdekében dr. Beöthy Károly ügyvéd külön nyomatott meghívóval hívta össze a szekszárdi intelligens közönséget, mely ez alkalommal csakugyan méltónak mutatkozott önmagához s a nemes eszméhez, mert a kir. törvényszék esküdtszéki termét zsufolásig megtöltötte. Az összehívás dr. Angyal Pálnak, a pécsi jogakadémia országosan ismert, jeles tanárának, a neves kriminalistának és lelkes gyermekbarátnak kezdeményezésére történt, ki dr. Felber Arthur, kir. főügyész, dr. Visi László, kamarai elnök és dr. Sárospataky József, pécsi kir. ügyész (volt szekszárdi alügyész) kíséretében, egyenesen abból a czélből jött Szekszárdra, hogy e nemes, emberbaráti intézménynek megalakulását szabad előadásával elősegítsa.

Dr. Angyal Pál ur előadása annyira lelkes, szakavatott, mindenkit elragadó és meggyőző volt, hogy ezután a nemes intézmény humánus

czélját fejtegetni merőben felesleges. Egyszerűen csak utalunk magvas előadásának alább olvasható bő kivonata s beszámolunk az előadás külsőségeiről.

A törvényszék esküdtbírósi terme már 6 óra előtt zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel. A hölgyek is szokatlan nagy számmal jelentek meg. Ott voltak többek között: özv. Simontsits Béláné, a róm. kath. óvoda, özv. Sass Istvánné, a nőegylet elnökei, továbbá Hazslinszky Gézáné, Kovács Dávidné, Tomesányi Lajosné, dr. Beöthy Károlyné, Kövessy Ödönné, Bodnár Istvánné, Boda Gézáné, Mányoky Sománé, Kozacsek Józsefné, Mirth Lászlóné, Hoffmann Sándorné, Abay Jánosné, Bajó Jánosné, Győrbíró Benőné, Haypál Sándorné, Steinsdorfer Józsefné, Mődly nővérek, Győry Györgyné, özv. Babics Mihályné leányával, Kamarás nővérek, Szévald Oszkárné, Halász Gézáné, dr. Leopold Kornélné, Rác Józsefné, Laky Józsefné leányával, Dörnyey Józsefné, Vattay Miklósné, Diezenty Lajosné, Steiner Károlyné, Ziepsér Jakabné nővérével, Reisz Józsefné, Agoston Istvánné és még számosan. — A férfiak közül Hazslinszky Géza, királyi törvényszéki elnök, a bíróság számos tagjával, Simontsits Elemér alispán, Forster Zoltán főjegyző, Kurz Vilmos, árvaszéki elnökkel, Bajó Pál, főszolgabíróval s több vármegyei tisztviselővel; Wigand János főgimnáziumi, Krammer János polgári isk. igazgatók, a tanári kar számos tagjával; Fischer kir. ügyész, az ügyvédi kar majdnem teljes számmal és az intelligenciából nagyon sok érdeklődő.

A pécsi vendégek Hazslinszky Géza vezetésével pont 6 órakor léptek a terembe. Az elnöki széket dr. Beöthy Károly ügyvéd foglalta el. Jobbján dr. Felber, kir. főügyész és Visi László, kamarai elnök, balján pedig dr. Angyal Pál foglaltak helyet.

Dr. Beöthy Károly szívélyes szavakkal üdvözölte a közönséget s a vendégeket, ezután pedig felkérte dr. Angyal Pált előadásának megtartására.

A tudós tanár erre megkezdte mindvégig érdekes fejtegetését. Pompás, folyékony előadása mindvégig lebilincselte a jelen voltak figyelmét. Az alábbi összefoglalás is igazolja ugyan beszédének tartalmasságát, az ott nem voltak azonban nem élvezhetik magának az előadásnak meleg közvetlenségét, az érveknél, a tanulságosnál tanulságosabb példák meggyőző, mintegy magával ragadó erejét.

A szabad előadás tartalma ez:

„A büntettes fiatakorunál a bünözés gyökere legtöbbször az erkölestelen környezet talaján fakad, az elkövetett büncselekmény nem a lelki rothadás következménye, hanem a környezet által a gyermeklelkére rávetett árnyék és mégis hosszú időközön keresztül büntették a gyermeket, ahelyett, hogy annak javítására s megmentésére helyezték volna a súlyt. Még ma is inkább a megtorlás gondolata áll homloktérben s bár hazai törvényeink előírják bizonyos esetekben a javítóintézetbe szállítást, a bírói ítélet legtöbbször fogházra szól. Ma alig 10%-a a gyermekeknek jut a javító intézetbe (1905-ben 3772 közül csak 45) s hogy a fogházbüntetésnek mi a következménye, azt könnyen elképzelhetjük, ha figyelembe vesszük, hogy hely hiányában a talán romlatlan fiatakoru közös elzárásban van a rovott előéletű idősebb foglyokkal. De még annál a fiatakorunál, ki véletlenül javítóintézetbe kerül is, nagy hiba, hogy esetleg hetekig is vizsgálati fogságban van, mielőtt a javító nevelés kezdetét venné s a vizsgálati fogságban szintén együtt van másokkal. A társadalom sem fordított kellő

Töké-
letes

BESZÉLŐGÉPEK

(Grammophonok) részletfizetésre is.

Beszélőgép hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban

Beszélőgép javítások

Müller Testvérek varrógép- és kerékpárüzletében Szekszárd, Kaszinó-bazár.

figyelmet a gyermeknevelés ügyére s leszámítva a legutolsó időköt, nem vette gondozásba az erkölcsi romlásnak kitett vagy züllésnek indult gyermekeket s nem pártfogolta kellően a javítóintézetekből kihelyezett, vagy fogházból szabadult fiatalokat, ki így visszakertült régi környezetébe s tovább haladt a romlás útján.

S mi volt mind ennek következménye? A gyermekkriminalitás nőttön nőtt, 1896-ban 1905 fiatalokat ítéltek el bíróságaink s e szám az 1905. évben 3772-re emelkedik. A rendszer csődöt mondott, a veszélyes áradatot csak az államnak és társadalomnak együttes munkája állíthatja meg. Az állam immár egy évtized óta fokról-fokra emelkedik a reform útján; 1898-ban a 7 éven aluli, elhagyott gyermekek gondozási költségeit az országos betegápolási alapra hárítja, 1901-ben törvénytárunk a külföld által is megcsodált gyermekvédelmi törvényekkel gazdagodik, felállítatnak az állami gyermekmenhelyek s kimondatik a 7—15 éves gyermekek gondozásának kötelezettsége is, mindazonáltal a súly még mindég inkább az anyagilag elhagyott gyermekek védelmén nyugszik. Az erkölcsileg elhagyott gyermekek védelmét gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek 1907. évi, korszakos, 60,000. számú rendelete biztosítja, melynek eszméi a múlt év nyarán beterjesztett büntető novella-javaslat vonatkozó rendelkezéseit is áthatják. E törvényhozási munkát már a jellemképzés és nevelés eszméit hozza előtérbe, a büntető cselekményt elkövetett fiatalok ellenében alkalmazható intézkedések lesznek: a házi vagy iskolai fenytés, a rossz környezetből való eltávolítás, szigorubb felügyelet mellett próbára, szabadonhagyás, javító nevelés s csak a legutolsó esetben fogház, melynek végrehajtásánál azonban szintén inkább a nevelési szempontok domborodnak ki. Ezek a részben létező, részben létesítendő állami intézmények azonban feltételezik a társadalom fokozott közreműködését.

A társadalomnak egyébként már a mai keretek között is meg kell tennie minden lehetőt, mert hisz saját érdekünket szolgáljuk, midőn a züllésnek indult gyermekeket megmentjük a teljes erkölcsi romlástól. Eddigél kevésbé vette ki részét a társadalom a nagy munkából, újabbban azonban erős szervezkedés mutatkozik minden vonalon. A rabsegélyző egyesületek kezdenek átalakulni s hovatovább tevékenységük nem merül ki az egyszerű, de annál rosszabb pénzsegély kiosztásában; figyelmet fordítanak a bűnözés veszélyének kitett egyének erkölcsi vezetésére is: az újabb alakult patronage egyesületek — a pécsi kongresszus hatása alatt — immár egészen modern alapokra helyezkednek, így a nemrég alakult „Pécsi Patronage Kör“ az egyéniesítés jegyében feladatát tüzte ki: a letartóztatottak látogatását, a család erkölcsi támogatását, a munkaközvetítést, az anyagi segélyezésnek természetben való eszközölését s a gyermekvédelmi munkában való részvételt s eddig a legjobb eredménnyel működik. Bámulatos tevékenységet fejt ki az „Országos Gyermekvédelmi Liga“, mely két év alatt 927 gyermeket gondozott s 3480 esetben járt közre. Jelentős munkára vállalkoznak a röviddel ezelőtt Budapesten megalakult kerületi közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottságok, melyek a proevenció terén szándékoznak működni olyaténképen, hogy minden utca, sőt minden két három ház kap egy-egy patronust, ki időszakonként ellenőrzi a körzetébe tartozó gyermekek erkölcsi fejlődését s anyagi állapotát s a szükséghez képest megindítja a megfelelő eljárást. Ebbe a nagy munkába kapcsolódik bele a „Budapesti Ügyvédi Kör Gyermekvédelmi Bizottsága“ s az ennek mintájára másfél hónappal ezelőtt megalakult „Pécs-Baranyai Gyermekvédelmi Bizottság“. Ily bizottság megalakítását óhajtjuk Szekszárd nemes városában előkészíteni, miért is szükséges lesz annak szervezését, célját és működési körét röviden ismertetni.

Nem oly egyesület megalakításáról van szó, mely szigorú alapszabályok közé szorítja a működést s mely tagjaitól csak díjakat szed, — mi önfeláldozó munkát s öntudatos

tevékenységet várunk és kérünk. A bizottság két rendbeli tagokból áll: rendesek a védői tisztségre jogosított egyének, pártfogók azok a hölgyek és urak, kik a fiatalok környezetének kipuhatólására és a szükséges patronage tevékenységre vállalkoznak. A bizottság célja: megmenteni az erkölcsi romlásnak kitett vagy züllésnek indult fiatalokat és jogi védelmet nyújtani a büntetett fiataloknak s arra törekedni, hogy vele szemben oly intézkedések vétessenek fogantatva, melyek erkölcsi fejlődését irányítják.

Az eljárás menete a következő: Az illetékes hatóság, mely előtt a 12—16 éves fiatalok ellen az eljárás megindul, rövid értesítést küld a gyermekvédelmi bizottság elnökéhez, ki felkéri a soron levő ügyvédet, hogy a fiatalok bűnügyi védelmét lássa el s egyben elküldi az értesítést a pártfogó osztály vezetőjéhez, ki viszont felkéri a soros tagot a fiatalok környezetének kipuhatólására. A védő kiállítja a meghatalmazást s a pártfogó tag által közölt adatok alapján odátörekszik, hogy a nyomozás megszüntetessék, hogy a vádhatóság ne képviselje a vádat, illetve ejtse el s ezt keresztülviendő előkészíti a megfelelő intézkedéseket: így a gyermekmenhelybe való felvételt, a Liga útján való elhelyezést, a rabsegélyző együlethez fordul, vagy kieszközli a javítóintézetbe való felvételt. Ha a fiatalok vizsgálati fogságba helyeztetett: elosztatja a szűkös veszélyét s kijárja, hogy a terhelt szabadlábra helyeztessék. Ha az ügy főtárgyalásra vagy járásbíró-sági tárgyalásra kerül, ugy a védelejtést szorgolja s ha ez nem sikerül, meggyőzni törekszik a bíróságot, hogy vádlott a bűnöség felismerésére szükséges belátási képességgel nem bír s felmentő ítéletet kér. Az első esetben az előbbi intézkedések valamelyikét veszi foganatba, az utóbbi esetben pedig javítóintézetben való elhelyezést kér. Ha bármily oknál fogva a bíróság szabadságvesztésre ítéli a fiatalokat, ugy rövid tartamu fogház-büntetés esetén a btk. 42. §-ának 1. pontja alapján annak magánelzárásba vételét kéri, hosszabb tartamu fogházbüntetés esetén pedig kiveszi a törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát s a magánelzárást helyettesítő javítóintézetbe utalás elrendelését kéri. S ha e kérelmeket a bíróság nem teljesíti, ugy a kir. ügyészség útján az igazságügyminiszterhez fordul (btk. 42. §. 2.). A pártfogó osztály különös gondot fordít a javítóintézetből kihelyezett, illetve a fogházból szabadult fiatalok erkölcsi vezetésére és támogatására.

Az élvezetes előadást a közönség szünni nem akaró éljenzéssel és tapssal fogadta, a melynek elhangzása után Boda Géza, a tanácskozás jegyzője, a következő határozati javaslatot olvasta fel:

I. Mondja ki az értekezlet a „Szekszárd-Tolnamegyei Gyermekvédelmi Bizottság“ megalakulását.

II. Mondassék ki, hogy e bizottság rendes tagjai lehetnek a bp. 55. §-a szerint a védői tisztségre képesített egyének, pártoló tagjai pedig azok a hölgyek és urak, kik a fiatalok környezetének kipuhatólására s a szükséges patronage tevékenység foganatosítására vállalkoznak s e közreműködésüket felajánlják.

III. A bizottság ügyeit egyfelől annak 3 évre megválasztott elnöke, másfelől a pártfogó osztály vezetője intézik.

IV. Irjon át a bizottság a pécsi kir. ítélőtábla elnökéhez, a pécsi kir. főügyészhez, a szekszárdi kir. törvényszék elnökéhez, a vizsgálóbíróhoz, rendőrkapitányhoz, a járásbírókhoz vezetőihez, a kir. ügyészhez, a büntető járásbíróhoz, az ügyészi megbízottakhoz, a Szekszárd Tolnamegyei Rabsegélyző Egylet elnökéhez, a pécsi állami gyermekmenhely igazgató főorvosához s kérje fel nevezetteket, hogy a Szekszárd Tolnamegyei Gyermekvédelmi Bizottságot egyfelől a szükséges értesítések közlésével, másfelől patronage tevékenységükkel támogatni sziveskedjenek.

V. Irjon át a bizottság a „Budapesti Ügyvédi Kör Gyermekvédelmi Bizottságá“hoz, valamint a „Pécs-Baranyai Gyermekvédelmi Bizottság“hoz s ezeket megalakulásáról értesítve, kérje támogatásukat.

VI. Mondja ki az értekezlet, hogy a

bizottság a szükséghez képest többször is, de évnegyedenként egyszer minden esetre ülést tart, melyen a tagok tapasztalataikról beszámolnak s a további működést irányítják. Kívánatos, hogy ez üléseken a gyermekvédelem, vagy a fiatalok kriminalitása tárgyában előadás tartassék.

A határozati javaslatot pontonként vették tárgyalás alá s azt egyhangulag elfogadták. Mire dr. Beöthy Károly elnök kimondotta a a szekszárd-tolnamegyei gyermekvédelmi bizottság megalakulását, amelynek elnökeivé dr. Beöthy Károly ügyvéd és dr. Szentkirályi Mihály polgármester mindjárt meg is választottak.

Erre a közönség köréből Simontsits Elemér alispán állott fel szólásra. A megjelent közönséget a saját impressiója szerint két csoportra osztja. Az egyik rész már csak a gyermekekre való tekintetből is a legnagyobb örömmel üdvözlö a felvetett nemes eszmét, a másik rész azonban a gyermekek által a társadalomnak okozott veszélyt is látja, öröme tehát nem olyan teljes, mivel preventív intézkedéseket is szeretne látni; de mert a gyermekvédelemről így is történik gondoskodás, mindkét rész nevében a legnagyobb örömmel üdvözlö a lelkes apostolokat. Dr. Beöthy Károly elnök szintén a legmelegebb köszönetét fejezi ki a megjelenteknek.

Ezután még dr. Gyenes József törv. bíró szólalt fel. Felvilágosítást kér, hogy az anyagi kiadásokat miből fogják fedezni.

Előbb dr. Angyal Pál fejtette ki, majd Visi László, a pécsi gyermekvédő bizottság elnöke is meggyőzte a közönséget, hogy talán ez az egyetlen egylet, melynek kiadásai nincsenek. Nem kíván ez tagjaitól csak egy kis utánjárást, a többit elvégzik a gyermekvédő liga, pécsi gyermekmenhely s más hasonló jótékony egyletek.

A népes értekezlet ezután a vendégek eltetésével véget ért.

A pécsiek tiszteletére este bankett volt a szekszárdi kaszinóban.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnávármegye közigazgatási bizottsága márczius havi ülését e hó 11-én tartotta gróf Apponyi Géza főispán elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Simontsits Elemér alispán, Forster Zoltán főjegyző, Kurz Vilmos árvaszéki elnök, Fink Kálmán pénzügyigazgató, Tihanyi Domokos kir. tan., tanfelügyelő, Alacs Zoltán kir. főmérnök, Sass László közigazdasági előadó, Fischer Imre kir. ügyész, Sigora Lajos törvényhatósági állatorvos, továbbá id. Bernrieder József, Jeszenszky Andor, Szabó Károly, Örfly Lajos, Török Béla, Perczel Dezső és Bernrieder János bizottsági tagok.

Az ülésre beadott jelentésekből kiemelendők:

Az alispán jelentése szerint az előző hónapban elintézendő ügydarab volt 1654, ebből elintéztetett 1377 darab, közgyűlésre hagyatott 211 darab, elintézetlenül áthozatott 66 darab. A közbiztonság állapota kielégítő volt.

A tisztii főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot nem volt kedvező, mert az influenza által okozott betegségek ritka nagy mennyiségben fordultak elő, gyakran súlyos tüdőlobbal komplikálva, vagy az érzékszervek maradandó megtámadásával.

A hevenyfertőző betegségek közül a kanyaró volt a legtöbb, de legjobb eredményű lefolyása is volt, mert 170 eset közül csak 4 volt halálos.

A szekszárdi Ferencz kórházban február hóban ápoltak 586 egyént, ebből meghalt 18, gyógyult 129, javult 56, gyógyulatlanul bocsátott el 11 egyén.

Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint ugy az állami, mint a törvényhatósági közutak állapota az időjárás-hoz viszonyítva kielégítő volt, de az építkezési munkálatok szüneteltek; a beruházási költségből építendő törvényhatósági utakra a kavics szállítások megkezdődtek s eddig

26 vonat 1040 koci rakományt szállított s a többi is márczius hóban ki lesz szállítva úgy, hogy a tavaszi idő beálltával az építkezés akadálytalanul megkezdhető.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint február havában beérkezett 6010 darab ügy, elintéztetett 4358 darab, hátralékban maradt 1652 darab. Egyenes és kivetett adókban befolyt 790,460 korona 42 fillér, mely a múlt év hason időszakával egybevetve kedvezőtlenebb 213,283 korona 15 fillérral. A vármegye területén levő szeszfőzők mind működésben voltak.

A törvényhatósági állatorvos jelentése szerint az állategészségügy a lefolyt hónapban általában kedvező volt.

Tanácskozás a munkás házak építése ügyében. E hó 12-én *Simontsits* Elemér vm. alispánál szűkebb körű tanácskozás volt a gazdasági munkás házak építése ügyében. Az értekezlelen jelen voltak: *Simontsits* Elemér alispán, *Jeszenszky* Andor a vármegyei gazdasági egyesület elnöke, *Molnár* József vármegyei mezőgazdasági előadó, dr. *Szentkirályi* Mihály szekszárdi polgármester, *Nagy* István dombóvári főszolgabíró, *Kurd* község részéről *Vanyek* Béla főjegyző és *Bajer* Mátyás bíró, *Fadd* község részéről *Linka* Károly főjegyző és *Orgován* István bíró. *Keller* miniszteri kiküldött ismertette a munkásházakról szóló törvényt és tájékoztatta a jelenlevőket azokról az intenciókról, melyek a törvény végrehajtásánál a minisztert vezérlik. A községnek a munkásházak létesítésénél való támogatás leglényegesebbike, hogy a miniszterium a munkásházákba való befektetésre a megyei és városi alapok kölcsönvételét nem gátolja és hogy a ház törlesztéses kölcsönnel fedezendő építési költségeinek a munkás által házbérként fizetendő évi annuitása összegehez 2% kal az állam járul hozzá. Vagyis, ha egy házat a munkásházat épített város vagy község 2000 koronáért épített meg és ennek az évi törlesztéses kamata 6 $\frac{1}{2}$ %-kal 130 kor., akkor ebből az állam 40 koronát térít meg a városnak vagy községnek, a munkás pedig évenként csak 90 koronát fizet és ennek ellenében bizonyos idő, 25—30 év múlva, a ház az ő korlátlan tulajdonává válik. Az országban már mintegy 900 munkásház épült, vármegyénkben is Faddon a munkásházak építése biztosítva van, Szekszárdon is, ha csak az építési telek árának tulmagas volta a megindult akciót meg nem akasztja, a házak valószínűleg, szintén létesülni fognak.

— **Vármegyei közgyűlés.** A vármegyei törvényhatósági bizottsága rendes tavaszi közgyűlését folyó hó 31-én tartja.

— **Értekezlet a Szekszárdi Ferencz kórház ügyében.** *Simontsits* Elemér, az új alispán egy miniszteri rendeletre támaszkodva hozzájárult, hogy a szekszárdi Ferencz kórház szervezési szabályrendelete, amelyet az igazság érdekében legyen mondva, dr. *Tanárky* főorvos már évekkal előbb benyújtott a vármegyéhez, végre valahára elkészíttessék. Ebben az ügyben most csütörtök délután *Simontsits* Elemér alispán elnökléte alatt már a harmadik ülés volt, melyben a kórháznak *Tanárky* Árpád igazgató főorvos által elkészített új szabályzata vétetett tárgyalás alá. Az ülésen jelen voltak *Simontsits* Elemér alispán elnökléte alatt: *Fent* Ferencz esperes plébános, kórházi választmányi elnök, *Forster* Zoltán vármegyei főjegyző, Dr. *Éry* Márton tb. főjegyző, *Hangel* Ignác városi főorvos, *Tanárky* Árpád kórházi igazgató, *Máthás* Kálmán pénzügyi számtanácsos, Dr. *Herczeg* Gyula főorvos, Dr. *Sztanó* Sándor főorvos, *Hauck* Ádám gondnok, *Ferdinánd* János pénzügyi számellenőr, *Belasits* Győző kórházi ellenőr. Arról van ugyanis a szó, hogy a szekszárdi „Ferencz” kórházat, mely jelenleg tulajdonképpen alapítványi kórház, — a vármegyei közönsége, mint fenntartó testület vennie át. — Fennakadás nélkül folyt a tárgyalás, míg a kórház vagyongazdálkodása és ellenőrzése nem került szóba. Bár *Máthás* Kálmán számtanácsos, kórházi választmányi tag, a kórházi ügykezelésnek Kaposváron megejtett tanulmányozása alapján, egy megfelelő szabály-

zatot készített, mely a pénzkezelést, a megyei pénzkezelési szabályzat értelmében, az adóhivatalra és a pénzügyi számvevőségre ruházta, mégis figyelemmel volt arra, hogy a kórházi gondnok a 100 koronán aluli kiadások teljesítésére megfelelő ellátmánnyal látassék el, s ezáltal a gondnok és ellenőr az eddig nem igen kultivált anyag-, raktár-, élelmezési és leltári kezelésnek több időt szentelhesse, azonban *Tanárky* Árpád igazgató főorvos ragaszkodik azon nézetéhez, hogy a pénzkezelés a vármegye felelőssége alatt továbbra is a kórháznál hagyassék meg. Miután az értekezlet tulnyomó része *Máthás* Kálmán véleményén van, sőt *Simontsits* alispán sem hajlandó az átvételt a megye közönségének másként javasolni, mint ha a pénzkezelés az adóhivatalnak adatik át, az értekezlet nem jutott megállapodásra, miért is *Simontsits* alispán az ülést felfüggesztette, egyben *Fent* Ferencz kórházi választmányi elnöknek átírt, hogy a régi választmányt sürgősen hívja össze, hogy az foglaljon állást ezen fontos ügyben, annak a megállapodása fogja azután az értekezlet további tárgyalásait képezni. *Máthás* Kálmán álláspontja mellett szól az, hogy Kaposvár, Nyitra, Békésgyula, Nagyszombat megyei közkórházai szintén az adóhivatali kezelést léptették életbe.

VÁROSI ÉLET.

A Szek-zárd Szálló átalakítása. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete még a múlt évben bizottságot küldött ki abból a célból, hogy ez a szállóban levő nagyterem átalakítása, esetleg a szálló eladása tárgyában javaslatot tegyen. A bizottság dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester meghívására és elnökléte alatt folyó hó 11-én, délután ülésezett a városházán. Jelen voltak: *Fejős* Károly, *Janosits* Károly, *Kamarás* Béla, dr. *Kramolin* Gyula, dr. *Tanárky* Árpád és *Tóth* Károly.

Az ülés megnyitása után dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester közli a szálló értékere és jövedelmezőségére vonatkozó adatokat.

A tárgyhöz dr. *Kramolin* Gyula szólott először. A szálló eladása esetén nincs biztosítva a színészet és a nagyobb, leginkább jótékony célú szolgáló előadások és mulatságok részére szükséges helyiség s abban az esetben a közönség az ilyen helyiségről való gondoskodást ismét a várostól igényelné. Szükségesnek tartja tehát megfontolás tárgyává tenni, hogy anyagilag nem kisebb megterhelése lenne-e a városnak, ha ilyen alkalmas helyiségről a szálló átalakításával gondoskodik, mintha a szálló eladása után ilyent külön kell majd létesíteni.

Dr. *Tanárky* Árpád a szállóának a nagytermet magában foglaló részét színházul és felhasználható kellő mellékkeliségekkel ellátott, hangverseny és táncsteremmé kíváná újraépíteni, amivel lehetőségessé tétetnék, hogy jobb színtársulatok is bejöhessenek a városba, melyeket a közönség is bizonyára inkább részesítene pártolásban. A mostani szűk ebédlő helyett pedig modern üvegtetős, éttermet kellene építeni.

A felvetett eszmékhez a bizottság minden tagja hozzászólt s végül abban állapodtak meg, hogy közelebb ajból összeülnek és az ülésre *Tóth* Henrik kir. főmérnököt, *Szabó* János városi mérnököt és *Diczenty* László építész is meghívják, hogy végleges javaslat tétel előtt az átalakítással felmerülhető költségekről is tájékozódhassék a bizottság.

HIREK.

— **Személyi hir.** *Apponyi* Géza gróf főispán kedden Szekszárdra érkezett, szerdán elnökölt a közíg. bizottság ülésén. Csütörtökön Budapestre utazott.

Bezerédy Pál selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott e héten haza érkezett Meránból.

— **Tolnamegye a londoni kiállításon.** *Ács* Lipót, főgimnáziumi rajztanár és a múzeum ipari és szépművészeti osztályának őre már elkészítette azokat a himzéseket, amelyeket az Országos Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság megrendelése folytán a londoni magyar kiállításon fognak kiállítani és elárusítani „Tolnamegyei sárközi himzések” cím alatt. A himzések a sárközi gyönyörű főkött, jegykendő, halotti vánkoshímzések mintáinak modern uri díszítványokra, a modern iparművészet követelményei szerint való alkalmazásával készültek. A mintarajzokat és színezést *Ács* Lipót tervezte s ő adta a szükséges anyagot is hozzájuk. A himzések egy része a héten ki volt állítva a Pirnitzer és Seiner ezégek kirakataiban. A közönség gyönyörködhetett a szép selyem női övek, tálcakendők, terítők és retikülök szép magyar díszítéseim és díszkrét színezésükön. A készítésben a következő szekszárdi urleányok és urnők vettek részt: öveket hímztek: *Mányoky* Sári, *Orosz* Flóra, *Parragh* Juliska, *Hahn* N., *Szigeti* Margit; fehér hímzést és díszítőket: *Gerenday* Margit (remek fehér kendőt), *Buday* Mariska, *Cziráky* Berta, *Thuryné*, *Lengyel* Ferenczné (Tolna), *Blochinger* Erzsike, *Török* Juliska, *Somogyi* Flóra, *Löwy* Frida, *Székely* Gizella és *Steig* Istvánné; ezenkívül *Móricz* János és neje, sárpilisi lakosok sárközi selyem hímzett szőteket, futó- és divánpárnákat készítettek. Az anyagbeszerzésre és a munkadíjazásra a volt szekszárdi „Tulipán szövetség” pénztárában maradványképp kezelt összeget engedte át, illetve utalványozta a szövetség volt elnöknője, *Döry* Pálné urasszony, mint olyan célra, mely a tulipán szövetség céljának, vagyis a magyar ipar és művészet támogatásának megfelel. A himzésekben kívül *Ács* Lipót tervei utána *Steig* Flórián által készített díszedények is — mintegy 500—600 darab — ki lesznek állítva a londoni kiállításon. Hisszük, hogy az elküldött tárgyak még a milánói küldeményeknél is gyorsabban elkelnek s a magyar szépségek meg fognak tetszeni az angoloknak is.

— **Shakespeare est.** *Wigand* János főgimnáziumi igazgató Shakespeare ről szóló felolvasását, tekintettel a márczius 15-iki ünnepségekre, a szokástól eltérőleg nem vasárnap, vagyis 15-én este, de 17-én kedden tartja meg a múzeum nagytermében, még pedig este 1/49 órakor. Művelt közönségünket felhívjuk az érdekes és élvezetes felolvasásra.

— **A vármegyei tiszti ügyész szabadsgon.** *Tollh* Ödön vármegyei tiszti ügyész folyó hó 12-étől 6 hétig szabadságon — Abbáziában üdül.

— **Gyermeknap.** Dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester a Gyermekvédő Liga szekszárdi bizottságát folyó hó 16-án délután 3 órára a Szekszárd szálló nagytermében tartandó gyűlésre hívta össze. Ezen a gyűlésen fog a bizottság a Gyermeknap rendezése iránt határozni.

— **Kitüntetett szerkesztő.** Ö felsége *Lenkei* Lajosnak a „Pécsi napló” szerkesztőjének a pécsi kiállítás körül szerzett érdemeiért a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta. Mi is őszinte örömmel üdvözljük.

— **Bíróági előleptések.** A új fizetés rendezési törvényből kifolyólag a szekszárdi kir. törvényszék területen előleptek: *Salamon* Iván, *Gyuk* Ferencz, *Audor* Ödön, szekszárdi törvényszéki bírák a VII. fizetési osztályba, dr. *Pesthy* Pál, *Fejős* Imre, *Mirth* László, *Joob* Imre szekszárdi, *Dávid* Samu tamási betétszerk. albiró, *Baksay* László dunaföldvári, *Reberics* Imre, tamási albiró, pécsi tanácsjegyző pedig törvényszéki bírákka nevezettek ki.

A kir. ügyészségnél hegyeshalmi *Fischer* Imre, szekszárdi kir. ügyész a VII. fizetési osztályba lépett elő, *Beke* Ferencz, dr. *Lozacek* József alügyészek pedig kir. ügyészekké nevezettek ki.

A Tolnamegyéből elszármazott, vagy itt ismertebbek közül VII. fizetési osztályba léptek: *Kellin* Sándor kaposvári, *Schneider* Gábor soproni ügyész, *Klie* Lajos sásdi, *Szendrődy* Dénes kaposvári járásbírók, *Jeney* László, csikszerepai kir. ügyész, a VIII. fizetési osztályba: *Kelemen* Imre, budapesti

ítélőtáblai tanácsjegyző, dr. Simon Rudolf, győri alügyész, dr. Szilágyi Ernő, győri albiró.

— **Jegzőválasztás.** Csak nem rég járt itt a vármegye házában *Simonsits* Elemér alispánnál a mórágiaiak küldöttsége, a jegyzői állás betöltését kérni. A kérelem alapján *Szentiványi* Miklós bonyhádi főszolgabíró kinttette a pályázatot s a választást is megtartotta. Az állásra a képviselőtestület az eddigi helyettesét, *Gáspár* Endrét választotta meg egyhangulag.

— **Kinevezés.** A vallás- és közokt. miniszter *Serényi* József tanítót a székesfővárosi állami elemi iskolához tanítónak nevezte ki. Az új fővárosi tanító állását folyó hó 7-én már elfoglalta.

— **A Styrum-Limburg választmány** e hó 13-án *Simonsits* Elemér vm. alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a simontornyai menházban üresedésben levő két tagsági hely betöltésére nézve határoztak. A beérkezett kérvények alapján az egyik helyet *Bezerédy* Béla kapta meg — a másik hely betöltésére nézve azonban még végleges intézkedés nem történt.

— **Eljegyzés.** *Pesthy* Ferencz paksi jegyző eljegyezte *Keck* Erzsébet urhölgyet Pakson.

Rüll Ferencz bonyhádi kereskedő eljegyezte *Rézman* Mariskát szekszárdról.

— **Áthelyezés.** *Baksa* János postatisztet, az igazgatóság Szekszárdról Dévára helyezte át. A postatiszték áthelyezése oly gyakori Szekszárdon, hogy ez már sokaknak feltűnik.

— **Kinevezés és áthelyezés.** *Apponyi* Géza gróf főispán, vármegyei árvaszéki kiadónak *Hradek* Ede vármegyei írnokot nevezte ki. Helyére *Varga* Ferencz, paksi szolgabírói írnok helyezettetett át, míg ennek helyére *Horváth* Ferencz ugyanottani napidijast nevezte ki a főispán szolgabírói írnokká.

— **Izraelita istentisztelet Purimkor.** Dr. *Rubinstein* Mátyás főrabbi a Purim istentiszteletet 16-án, hétfőn este 3/4 órakor és 17-én reggel 1/2 órakor tartja.

— **A gyönki főszolgabírói hivatal.** A simontornyai járás főszolgabírája és a hivatal igen kényelmetlen helyzetbe kerül amiótt, hogy nincs Gyönkön valamire való lakás, ahol uri emberek lakhatnának és hivatalok elhelyezhetők volna. Ugyanis a református gimnázium iskola bővítési célra az egyik tanár által eddig használt épület alakítja át s a tanárnak lakásul azt az épületet veszi meg, amelyben most a főszolgabírói hivatal és a főbíró lakása van elhelyezve. Emiatt báró *Jeszzenszky* György főszolgabíró kérte az alispánt, hogy ő majd csak meglakik valahogy, de a hivatal elhelyezésére nézve intézkedni sziveskedjék, nehogy helyiség nélkül maradjanak.

A budapesti tenyész-állatvásár kiténtettjei. Tolnavármegye gazdasági állattenyésztete magas fokon áll. A f. hó 7-8-án tartott budapesti tenyész-állatvásár legelső díjait is e megyebeli tenyésztőink állatai hozták el. A simmenthali szarvasmarhák csoportjában, melyben özv. *Jeszzenszky* János brné felsőhidvégi tenyészete 7 drb, özv. *Döry* Zsigmondné kisdorogi tenyészete 6 drb, *Bernrieder* József középhidvégi tenyészete 9 drb bikával vett részt, előbbi kettő elismerő oklevéllel, *Bernrieder* tenyészeteből a 22 kat. számú bika az 1-ső bikadíjjal és ugyanannak 29 kat. számú bika borja az 1-ső bikaborju díjjal lett kiténtetve. Elismerő levelet nyert *Döry* Hugó kollektívája is. A mangalicza sertések csoportjában *Szankovics* János kamarás, kajdaci tenyészete a 2-ik kan díjjal, a külföldiek csoportjában pedig *Blascok* Gyula kajdaci yorkshirei tenyészete nagy feltűnést keltvén, a legelső díjjal lett kiténtetve. A husjuhok csoportjában az I. koldiját *Hainrikffy* Pál tenyészete nyerte. A felvitt állatok nagyrésze igen magas áron cserelt gazdát. *Bernrieder* József I. díjat nyert *Rebeka* nevű 1 1/2 éves bikája s 1800 koronáért kelt el.

— **Katholikus népszövetségi gyűlés.** A paron e hó 8-án tartotta alakuló gyűlését a Katholikus Népszövetség. Elsőnek *Klein* József, plébános szólalt fel, hatalmas beszéd

kiséretében méltatva a népszövetség célját, szükségességét. Tetszéssel fogadott szavai után *Eicher* János tanító mondott igen magas beszédet, ismertette azokat az előnyöket, melyeket a népszövetség tagjainak nyújt. E fiatal tanító fáradságot nem ismerő buzgalommal dolgozik minden nemes ügy érdekében, így az ő munkájának eredménye az is, hogy az alig 800 lelket számláló kis községben 65 tag lépett be a Népszövetség kötelékébe. A szép beszédek után megejtették a szavazást és igazgatónak megválasztották *Klein* József plébánost. Csoportvezetők *Eicher* János tanító és *Fauszt* István lettek.

Bátaszéken 8-án tartották meg a szervező gyűlést. Helyi igazgató lett *Romaisz* Ferencz cz. kanonok plébános, csoportvezető pedig *Szebényi* Mihály, *Mészáros* Mihály, *Bocz* Mihály, *Dohó* János, *Pálinkás* Márton, *Gehring* Tamás, *Maszler* Orbán, *Faidt* József, *Schmidt* István, *Haberschus* Ádám, *Gehring* Márton és *Scharer* Tamást. Tagok száma 100, a gyűjtés folyik.

Bonyhádon a Népszövetség hatvan tagja gyűlést tartott vasárnap, melyből *Jozgits* esperes és *Márcz* igazgató táviratilag üdvözölték *Rakovszky* Istvánt, a Népszövetség elnökét.

Diósbényben a római katolikus munkás és gazdakör rendkívüli közgyűlésén *Rudolf* Mátyás plébános elnöksége alatt kimondta, hogy 136 tagjával testületileg belép a Katholikus Népszövetségbe, melynek az egyes tagok is lelkes harcosai.

Duzson a katolikus iskola udvarán folyt le a gyűlés. Szónokok *Faludi* Ádám högyészi segédlelkész és *Retlinger* István kántortanító voltak. 50 tag iratkozott be.

A szakcsi népszövetségi tagok értekezletükön csoportvezetőkké megválasztották: *Bálint* Jánost, *Gögös* Györgyöt, *Gögös* Jánost, *Kanizsa* Józsefet, *Koncz* Imrét és *Turi* Györgyöt. Helyi igazgató *Vilkovics* Ferencz plébános. A tagok száma 73, de napról-napra növekedik.

— **A szekszárdi ártézi kut** furása már szépen halad előre, igazabban lefelé. Eddig 27 méterre vannak kék és sárga homokréteg között.

— **Köszönetnyilvánítás.** A simontornyai takarékpénztár az ottani tüzoltó egyletnek 50 koronát adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond a parancsnokság.

— **Gyógyszertár kérés.** *Téry* Aurél högyészi lakos a belügyminiszterhez Szekszárdon felállítandó harmadik gyógyszertár jogositványért kérvényt nyújtott be.

— **Vásárok.** A bátaszéki vásárt folyó hó 16-án, a högyészi 18-án és 19-én, a dunaföldvár 23-án és 24-én tartják meg.

— **Tűz.** Szekszárdon vasárnap éjjel fél 11 órakor kigyuladt *Kis* János kádárnak az újvárosi templommal szemben álló nádfedeles háza. A veszedelmet fokozta, hogy a házban kádár és asztalos lakik és így nagymennyiségű, könnyen gyuló anyag van felhalmozva. A délutáni eső, a lakosság gyors segélye azonban a nagyobb veszélyt elhárította, bár a fecskendőnek alig látták hasznát.

— **Népgyűlés.** A szekszárdi nemzetközi szociálisták folyó hó 15-én d. u. fél 4 órakor a vásártéren népgyűlést tartanak az általános titkos választói jog érdekében.

— **Halálozások.** *Bakonyi* János, Tolnavármegye törvényhatósági bizottságának tagja, Tolnanémedi községben 83 éves korában meghalt.

Özv. *Kutas* Jánosné rövid szenvedés után Szekszárdon elhunyt. *Kutas* János és *Plank* Gyula vm. irattáros és neje édes anyjukat, illetve anyósukat gyászolják az elhunytban.

Hirsch Móricz életének 82-ik évében folyó hó 12-én elhunyt Tamásiban.

— **Az államsegély kérvények beadása.** Minthogy az államsegély iránti kérések több esetben közvetlenül a kereskedelmi miniszteriumhoz nyújtattak be, a kereskedelmi miniszter az eljárás rövidebbé tétele céljából 2487/VI E. szám alatt most a következő rendeletet intézte az összes kereskedelmi és iparkamarához: A hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907 évi XIII. t. cz. végrehajtási utasításának 67. §-a értelmében a kisiparosok

államsegély iránti folyamodványai az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál nyújtandók be. Ezen rendelkezésem ellenére e folyamodványok legtöbb esetben elem terjesztetnek fel s a vezetésem alatt álló miniszterium által adatnak ki az illetékes kamaráknak véleményezés végett. Hogy ezen eljárások okozta és a kérelmező felek hátrányára eső késedelmet a lehetőség szerint csökkentsem, felhívom a kamarát, hogy a területén levő ipartestületeket és egyéb iparos egyesületeket e végrehajtási utasítás idézett szakaszának rendelkezéseire figyelmeztesse.

— **Ingatlanok forgalma** Özv. *Boross* Gyuláné 13000 koronáért megvette özv. *Simon* Miklósnénak Szekszárdon, a báró *Augusz* Imre utcában levő, *Nagy* László Szekszárdi pénzügyi számvizsgáló 13800 koronáért megvette *Adler* N. János Kossuth Lajos utcai, *Krausz* Nándor szekszárdi borbizományos 12000 koronáért megvette *Adler* N. János Séd-utcai házat.

— **Helybeli előfizetőink** tisztelettel kérjük, hogy amennyiben lapunkat nem kapnák rendszeresen kézhez, — miután új kihordónk van — sziveskedjenek eziránt elnézéssel lenni s a sérelmet kiadóhivatalunkkal azonnal közölni, hogy a tévedést helyreigazíthassuk.

— **Lemondás.** *Késmárky* Iván ügyvéd a paksi kaszinó elnöke lemondott az elnöki tisztről, a melyet közmegelegedésre töltött be.

— **Községi számadás tárgyalása.** Paks község képviselő testülete e hó 18-án tárgyalja az 1906. évi községi számadásokat.

— **Uj orvos.** Dr. *Singer* Jakab volt bácsmiliticsi körorvos Pakson letelepedett és megkezdte működését.

— **Petőfi ünnepély.** A szekszárdi szervezett munkások folyó hó 15-én este 7 órakor saját egyleti helyiségükben (Árpád-utca (rég. Uj-u.) 488. sz.) az 1848-iki szabadságharc emlékeztetőre dalok, szavaltatok és emlékbeszéd keretében Petőfi ünnepélyt tartanak.

— **A paksi második gyógyszertár.** Lévai *Izso* paksi gyógyszerész az új gyógyszertárt e hó 15-én nyitja meg.

— **Szerencsétlenül járt bányász.** *Loosz* Henrik váraljai lakos 15 éves bányász f. hó 1-én bement *Arndt* János ottani borbélyhoz és ott a varró kosárban talált dinamit kapszlit *Arndt* Jánossal az udvaron gyufával elakarták sütni, azonban a gyufa el aludt s a türelmetlen *Loosz* Henrik a patront kezébe vette. Abban a pillanatban a dinamit felrobbant és *Loosz* jobb keze fejét szét ronsolta. Súlyos sebével beszállították a szekszárdi *Ferencz*-kórházba.

— **Olcsóbb lesz a fa.** A tűzifa piacról jelenti a „Magyar Kereskedők Lapja”: A tűzifa árak az ősz folyamán a magas tőárak, a drága munka- és fuvarberek és a nagy kereslet következtében olymagasságra emelkedtek, hogy még oly objektumok kitermelése is lehetségessé vált, melyek normális árak mellett kitermelésre egyáltalában nem kerülhetek volna. Miután azonban a tűzifa-árak eddig ismeretlen magasságot értek el, a vállalkozók a közlekedési utaktól távolabb fekvő, nehezebben megközelíthető erdőkben is megkezdtek a tűzifatermelést. Ennek folytán a tűzifa piacson tulkinalat áll be, amely az árak hanyatlásában jut kifejezésre. Amig ugyanis a múlt év őszén a fűrészelt bükkfáért 220—230 koronát, a bükkfahasáért 210—220 koronát, a tölgy és cserfahasáért 200—210 koronát, a dorongfáért 185—195 koronáért lehet elérni waggonként ab Budapest, addig a termelők és kereskedők ma az alant jegyzett árak mellett szivesen kötnek üzleteket: fűrészelt bükkhasábfá 200—210, bükk hasábfá 190—200, tölgy és cserhasábfá 180—190, dorongfa 165—175, waggonként ab Budapest, de még ezen árak mellett sem tudnak tudni jelentékeny készleteiken.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz* József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz* József keserűvizet.

— **Baleset.** *Link* Péter bonyhádi lakos fa vágás közben megvágta a lába fejét. Sebe annyira elmergesedett, hogy most élet és halál közt fekszik a szekszárdi kórházban.

— **Felakasztotta magát.** Sz. Varga István nagydorogi lakost saját présházában e hó 9-én délután felakasztva találták. Az előnyomozás szerint öngyilkosság történt.

— **Tolvaj urasági inas.** Nádasz Kálmán nádasy-telepi földbirtokostól Kelemen Sándor nevű inasa mintegy 800 K—a értékű arany és ezüst ékszereket elloptott s megszökött utját Pécs felé vette s a vonaton az utasoknak a lopott tárgyakat árusította. Az utasoknak fel tűnt s Dombóváron az állomás főnököt értesítették, a ki a csendőrség közbelépésével letartóztatta, a lopott tárgyak nagyrésze nála megtalálhatott.

— **Megszökött veszedelmes örült.** Regöly községből folyó hó 8-án Koch Henrik örültet Tamásiba szállították, hogy a járásorvos által megvizsgáltassék és ezután az elmeorvosintézetbe szállítsák, Koch Henrik azonban egy őrizetlen pillanatban a járásorvos lakásáról megszökött s a kerítésen átmászva, a szomszéd udvarán át a főutcán végig, özv. Molnárné házába rohant, ahol egy tyukketrecbe bujt el s onnan csak nagy nehezen tudták az üldözők megfékezve elhűrezolni. Kochon már két nappal előzőleg ütött ki a téboly és azért hozatták be hozzártározói Tamásiba, mert már a nyakát is megvágta s félték, hogy az egész családot legyilkolja. Ezzel már többször fenyegetőzött.

— **Gyújtogató anya.** Özvegy Bandl Adámné, izményi lakos már hosszabb idő óta rossz viszonyban él fiával, Bandl Ádám-mal. F. hó 11-én éjjel, mikor fia és ennek felesége már aludtak, a szobában levő ágyneműket petroliummal leöntötte s meggyújtotta. Fia a füstre felébredt, nejt is felkelte s a konyhába ment, ahol anyját égő kanócczal találta, aki, mikor fiát észrevette, átkarolta s az égő ágyra akarta vonszolni s csak nagy erőfeszítés mellett sikerült anyja karjai közül kimenekülnie. Anyja aztán hazulról elmenekült. Bandlné valószínű elmezavarában követte el tettét.

Rendőri hírek Norgauer Józsefné szül. Kim Teréz tolnai lakost Czebe Béné ottani lakos baltával úgy fejbe vágta, hogy kórházba kellett szállítani. — **Rotler** Ferenc faddi lakos szatócs tüzletébe Totola János és Borsos János suhancok bementek s onnan 12 K 40 fillért elloptak s azon megosztottak, a csendőrök a lopott pénznek egy részét náluk meg is találták.

„DELICIA“ CUKRÁSZDA

Szekszárdon

Tejes kalácsok Teasütemények

Bonbonok

Likörök

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

23—23

FOGORVOS

KOVÁCS J.

7-12

vásártér-utcza mútermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

Jegyző urak figyelmébe.

Az új vármegyei és községi főkönyvnek megfelelő, a központi járás jegyzőegylete által elfogadott adófizetési iv, (adókönyvnek) mely egyesíti magában az összes állami, megyei és községi adók előírási és lerovási rovatait, elkészült és kapható 100 darabonként 3 koronáért Báter János könyvnyomdájában, papír, rajz és írószer kereskedésében. Az adófizetési iv igen czélszerű és az új főkönyvi és beszédesi nyomtatványhoz okvetlen szükséges.

Márczius 15.

A magyar szabadság hajnalhasadása 60-ik évfordulójának megünneplésére Szekszárdon az egyházak, iskolák és egyesületek serényen készülnek.

A belvárosi róm. kath. templomban reggel 8 órakor Szabó Géza hittanár mond szent misét, melyen az ifjusági énekkar énekel régi magyar egyházi énekeket. A ref. templomban 10 órakor Göde Lajos s. lelkész tart istentiszteletet, melyen a ref. olvasókör énekkara énekel. Az izr. templomban dr. Rubinstein Mátyás főrabbi 9 órakor tart egyházi beszédet.

A szekszárdi állami főgimnázium „Eötvös József önképzőköré” 1908 márczius 15-ikén d. e. 11 órakor, a magyar sajtó föl-szabadulásának 60 éves fordulóján emlékünnepelet rendez a következő műsorral: 1. Hymnus. Éneklő a főgimnázium énekkara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Kovács László VIII. o. t., az önképzőkör ifjusági elnöke. 3. Linka Kamillo: Kossuth fia. Előadja az önképzőkör zenekara. 4. Petőfi S.: Nemzeti dal. Szavalja Balla Sándor VIII. o. t. 5. Nemzeti dal. Éneklő a főgimnázium énekkara. 6. Márczius 15. Mihálovics I. VII. o. t. felolvasása. 7. Kücken Fr.: Dal a szabadságról. Éneklő a főgimnázium énekkara. 8. Lipsey Ádám: Márczius 15. Szavalja Kiss J. VIII. o. t. 9. Szózat. Éneklő a főgimnázium énekkara. 10. Linka Kamillo: Rákóczi induló. Előadja az önképzőkör zenekara.

A szekszárdi áll. s. közs. polgári fiúiskola ifjusága a nemzeti szabadság hajnalhasadásának 60 ik évfordulója alkalmából 1908 év márczius 14-én, (szombaton) a nemzeti ünnep előestéjén a „Szekszárd Szálló” nagytermében este pont 6 órakor rendez hazafias diszeldadást, melynek műsorát mult száunkban már közöltük.

A belvárosi fiú- és leányiskolai növendékek délelőtt a szent mise előtt saját osztályaikban jönnek össze, hol a tanító a nap jelentőségét ismerteti, a növendékek pedig hazafias dalokat szavalnak és énekelnek. Ezután a templomba vonulnak isteni tiszteletre.

Az újvárosi r. k. elemi iskolában Nemes Győző tanító tart a gyermekeknek a nap jelentőségéről előadást.

Az Arlow-féle magániskola a következő műsorral ünnepel. 1. Igazgatói megnyitó beszéd. 2. Hymnus, éneklő az ifjuság. 3. Talpra magyar, szavalja Szondy Gyurka III. o. t. 4. Aldd meg Isten ezt a szép hazát. Csinom Palkó, énekek. 5. Szózat. Irta Vörösmarthy M., szavalja Nagy Maris IV. o. t. 6. Messze, messze. Árpád apánk, énekek. 7. Visz-szaemlékezés. Irta Ketskés Győző, szavalja Jakab Laci III. o. t. 8. A nap történeti jelentőségéről felolvassa Bécsy Elemér, tanító. 9. A magyar nő, szavalja Szabó Etelka IV. o. t. 10. Jó honfiak, honleányok legyetek. Irta Pósa Lajos, szavalja Heidekker Károly IV. o. t. 11. Gyöngye violának. Magyarországra a mi kedves szép hazánk, énekek. 12. Szózat Irta Kriza János, szavalja Mayer Márta II. o. t. 13. Nemzeti színek, szavalja Vileczek Sándor IV. o. t. 14. Dal a hazáról. Irta Pósa L., szavalja Hirling Katus III. o. t. 15. Az igazgató záróbeszéde. 16. Honfidal. Kossuth Lajos azt izente, énekek.

A ref. iskolában Rácz Gyula rektor rendezi az ünnepélyt.

Az szekszárdi izr. népiskola folyó hó 15-én d. e. 10 órakor tartja a szokásos iskolai ünnepélyt a következő műsorral: 1. Hymnus, éneklő a növendékek. 2. Ünnepi beszédet mond Kelemen Károly tanító. 3. Márczius 15. Fejes Istvántól, szavalja Kemény Zoltán IV. o. tanuló. 4. Az arany szabadság, éneklő a növendékek. 5. Szent dal, írta Pósa Lajos, szavalja Strasser Annus III. o. t. 6. Magyar leányokhoz, írta Lampert G., szavalja Fleischer Erzsébet IV. o. t. 7. Márcziusi ibolyák, írta Feleki S., szavalja Mattioni Erzsébet III. o. t. 8. Hunyady, éneklő a növendékek. 9. Az öreg honvéd, írta Gárdonyi Géza, szavalja Sternfeld László. 10. Szózat, Kossuth nóta. Éneklő a növendékek.

A róm. kath. kör tagjai délelőtt részt vesznek a belvárosi templomban tartandó istentiszteleten. Délután 5 órakor a körben

hazafias diszünnepelet tartanak, melyen az alkalmi beszédet Varga Ferencz főgimn. tanár mondja s többen hazafias költeményeket szavalnak.

A Kath. Társaskörben d. u. fél 4 órakor tartják az ünnepélyt. Tarlós János újvárosi tanító „Történelmi visszapillantás a 60 év előtti mozgalmas időkre” czímen tart felolvasást. A felolvasás előtt és után ének és szavaltat lesz.

A polgári olvasókörben este 8 órakor halvacsorát rendeznek.

A ref. olvasókör este, fél 8 órakor, a Szekszárd Szálló nagytermében tart ünnepi estélyt a következő műsorral: 1. „Magyar nyitány”. Barna I.-től. Zongorán előadja Krammer Zsófia k. a. 2. A magyar dal. (Melodráma.) Irta Herodek Sándor, zenéjét Kerner Jenő. Szavalja Szendrei László, zongorán kíséri Krammer Zsófia k. a. A szövegben előforduló régi magyar karénekeket Bereczky Endre karmester vezetése alatt a ref. énekkar, a tárogató magánzólamokat Fekete István, az orgonakíséretet Bereczky Endre karmester adja elő; a magán éneke számokat Csütönyi Imre és Csütönyi Vinezé éneklők. 3. „Nagy Hungaria.” (Parragh Juliska.) Allegorikus élőképcsoportozat, nemzeti színtű világitással, a „Szózat” éneklése mellett. 4. „Magyar dalok”. Éneklő Szabó Mariska k. a. 5. „A Balaton háborgása”. Eredeti nagy ábránd Mihály Ignácztól. Zongorán előadja Krautsack Hermin k. a. 6. „A bor”. Gárdonyi Géza falusi története 3 felvonásban, eredeti és helyi vonatkozású Göre, Durbints és Kátsa nótákkal. Rendező Szendrei László. Sugó Balog István. A színműben előforduló énekszámokat Krautsack Hermin k. a. és ifj. Debulay Imre, IV. oszt. polg. isk. tanuló kísérik zongorán. 7. Az I. és II. felvonás között Krautsack Hermin k. a. Ketterer E. „Bute en Train” koncertjét, — 8. II. és III. felvonás között ifj. Debulay Imre — Rivészy Aranka, zongoratanító tanítványa — „Dankó”-nótákat ad elő zongorán. 9. „Rákóczi indulója”. Zongorán előadja ifj. Debulay Imre. Helyárok: körszék I—V sor 1 korona 40 fillér, többi sor 1 korona. Földszinti álló 60 fillér, karzat 50 fillér. Jegyek előre válthatók Krammer Vilmos könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Az építő- és famunkások a szakegyesületi helyiségben este 7 órakor felolvasással egybekötött szavaló estélyvel ünnepelnek.

*

A vármegyei községekben is hazafias buzgalommal ülik meg márczius 15-ét.

Pakson az áll. polg. fiúiskola az Erzsébet szálló nagytermében szép, hazafias műsorral ünnepélyt rendez, melyre a testületeket, egyesületeket s az érdeklődő közönséget is meghívták. A műsor 7 pontból áll. A himnuszt és a szózatot a polgári iskola énekkara éneklő. Az ünnepi beszédet az iskola igazgatója, Paraté György tartja; az Iparoskör ujonnan alakult dalköre a „Nemzeti zászló” czímű darabokat éneklő; Kerényi Ignác szintársulata Pásztor József „Márczius 15” czímű alkalmi színjátékát adja elő, egy legényegyleti tag s egy polg. isk. tanuló szaval. Az ünnepély este 6 órakor kezdődik. Utána a kaszinóban és az Iparoskörben társasvacsora lesz. A körben Petrich Ferencz volt orsz. képviselő tart beszédet.

Bonyhádon a 48-as és függetlenségi pártkör este 6 órakor rendez ünnepélyt a következő programmal: 1. Hymnus. 2. Csik József elnöki megnyitóját. 3. Talpra magyar, szavalja Szondy Mátyás. 4. A nap jelentőségének méltatása, tartja ifj. Wéber János orsz. képviselő. 5. Kurucz-dalok tárogatón előadása. 6. Hymnus német nyelven, szavalja Leiner Alfonz. 7. Szózat. 8. Elnöki záróbeszéd. Az ünnepély után bankett lesz. A lakomán a kör megvendégeli a bonyhádi agg 48-as honvédeket. A programban előforduló énekszámokat az evangélikus dalkör adja elő — A bonyhádi főgimnázium tanuló ifjusága szintén hazafias szellemben üli meg az évfordulót.

A simontornyai kaszinó márczius 15-ét az eddigi szokás szerint meg fogja ünnepelni.

Márczius 15-ének

megünnepléséhez szükséges
jelvények remek szép kivi-
telben, drbonként 10 fillérért kaphatók

Báter János

könyv- és papirkereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Wosinsky Mór emléke.

Wosinsky Mórnak, most egy éve elhunyt jeles tudósunknak emléke élénken foglalkoztatja tudományos köreinket. Említettük már, hogy az Akadémiában *Ortvay* Tivadar rendes tag mondott elhunyt jelesünk felett emlékbeszédet, mely most az Akadémia kiadványai között is megjelent. Ez az emlékbeszéd szép, tömör, tartalmas.

Megvan benne minden, a mit egy rövid emlékbeszéd keretébe beszorítani lehet. Van benne ugyan egypár olyan adat, a melyet azóta megcáfolt az idő, például, hogy Wosinskynek üvegfestési arcképe is lesz a templomban. De hát mindez csekélység. Annál lecsesebb Wosinskynek, mint tudós-
nak méltatása. Nyíltan kimondja az emlékbeszéd jeles szerzője, hogy Wosinskyt bizonybizony méltán megillette volna a „stallum litterarium.” Különösen gyönyörű az emlékbeszéd befejezése: „... a legszebb emlék, mely nevét tiszteltté, maradandóvá, halhatatlanná teszi, mégis csak az, melyet ő maga állított magának: *műveiben és alkotásaiban!* Ha testét takarja is már a föld göröngye, az életben adott példája, alkotó energiájának kivívott sikerei, végzett munkájának gyökéresztő ereje nincsenek eltemetve. Azok élnek s hatnak kétségtelenül nemzedéken át. Legyen áldott emlékezetük!” Nagyon szép, kegyeletes az az emlékbeszéd is, amelyet *Bitler* Illés pécsi főgimnáziumi tanár mondott el Wosinskyról Pécsen egy gyűlésen. De nem nagyitunk, ha kimondjuk, hogy Wosinskyt a maga eredeti valóságában *Haugh* Béla: Wosinsky Mór életrajza című könyvében állítja élénk. *Ortvay* a dolog természeténél fogva inkább, mint tudóst jellemzi őt, itt látjuk az egész embert, a bölcsőtől a sirig. Meleg szeretettel, meg szorgalommal van megrajzolva, az egész Wosinsky, a nagy tudós, a jó pap, a pótolhatlan társadalmi ember. *Haugh* könyvéről melegen nyilatkozik a fővárosi sajtó is. Többek között a B. H., V. U. Ez utóbbi egy kicsit részletezőnek találja, de mi szerintünk a könyv nem az, sőt itt-ott fukarkodik a helytel, például Wosinsky halálával, temetésével, a kegyelet megnyilvánulásával — még a szükséztávuságra kárhivatott *Ortvay* is bővebben foglalkozik. — A könyvre különben a legnagyobb dicséret, hogy tudományos körökben a legélénkebben érdeklődnek iránta. A muzeumi országos főfelügyelőség 100 példányt rendelt belőle. Nagy elismeréssel szölt róla dr. *Kammerer* Ernő, *Fejérváry* László, *Várad* Károly, *Gohl* Ödön stb., ki jelzi, hogy a Numizmatikai közlönyben fogja ismertetni. Maga a jeles tudós *Hampel* József a következő levelet intézte a könyv szerzőjéhez:

„Minden érdemes embernek kívánok ily biographust. Fogadja a szép emlékért, melyet Wosinskynek állított meleg köszönetemet és legyen meggyőződve, őszinte rokonszenvekről, mellyel maradtam kész híve: *Hampel* József.

Érdekes *Fraknói* levele is:

„Szememen végzett műtét következtében, idegen kézzel és röviden fejezem ki őszinte köszönetemet becses művének megküldéséért, egyttal azon nemes kegyeletért is, mellyel feledhetetlen, nagyérdemű munka-

társunk emlékének áldozni kívánt. Tisztelettel *Fraknói* Vilmos.

Szóval ismételtén ajánljuk e derék művet Wosinsky tisztelőinek szives figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

Rovatvezető: *Schneider* János.

Parcellázás megyénkben.

A „Magyar telepítő és parcellázó bank részvénytársaság”, amint a fővárosi lapokból olvassuk, megvette *Apponyi* Sándor grófnak Varsád melletti 2200 holdas birtokát 1.100.000 koronáért. A bank ezen birtok parcellázásával folytatni fogja — írja egyik fővárosi lap — Tolnavármegyében a tengeliczi *Zichy-puszta* és a tolnai *Drasche* féle uradalmak parcellázásával megindított nagyszabású birtokpolitikai akcióját. Mi, akik a köznek érdekeit szolgáljuk, nem látjuk örömmel a „Magyar Telepítő és Parcellázó Bank”-nak megyénkbeni nagymértékű térhódítását, mert meggyőződésünk szerint ezen bank tevékeny működése megyénkben nem egyéb, mint a földéhes nép falánkságának magas áron való kielégítése és emellett oly kölcsönök felvételébe való belehajtása, amelytől való megszabadulás tetemes anyagi áldozatába kerül a gyakran jó tanácsadó nélküli és pénzügyben járatlan népnek. Ennyit egyelőre, legközelebb bővebben fogunk a parcellázó bank kölcsönügyleteivel és megyénk lakosaira legkevésbé sem áldásos parcellázási műveletével foglalkozni.

Uj szövetkezet Dunaszentgyörgyön.

Annak az elkeseredett küzdelemnek, amely a „Dunaszentgyörgyi Hitelszövetkezetnek” mint az országos központi hitelszövetkezet tagjának kebelében kiütött, immár komoly következményei vannak. A vezetéssel elégedetlen rész, amelyhez az értelmiség és a vagyonosabb polgárok tulnyomó része tartozik, a szövetkezetből kivált és a folyó hó 8-án tartott ülésen egy új, az országos központi kötelekbe nem tartozó szövetkezetet alakított. A szövetkezetnek eddig 97 tagja és 322 jegyzett üzletrésze van.

A tagok napról-napra szaporodnak és rohamos lesz a szaporulat, amint a szövetkezet megalakul, mert sok embert ez idő szerint az tart vissza a belépéstől, mert adósa a régi szövetkezetnek. Az új szövetkezet nem lesz tagja az országos központi hitelszövetkezetnek, mert annak eljárásában akadékoskodást lát és talál ugyan, de gyámoltást nem. Valóban, ha nézzük az országos központi hitelszövetkezet működését, azt látjuk, hogy azzal a nagy áldozatokkal szemben, amit a nemzet ezen intézettel szemben hozott, ellenértéket nem nyújt. A sokféle állami kedvezményekből származó hasznot felemészti az óriási rezszi, amivel ezen intézet dolgozik és a vidéki szövetkezetek, ha pénzre van szükségük, drágábban kapják meg az országos központi hitelszövetkezettől azt, mint egy jól vezetett vidéki takarékpénztártól, amely pedig az állami adók nagy terhet viseli.

Az új szövetkezet igazgatói *Jó Dömötör* Károly földbirtokos, *Takács* Gyula községi főjegyző, id. *Tibay* Sándor, *Drubics* Sándor és *Oláh*, János birtokosok a felügyelő-bizottság tagjai pedig *Parragh* Albert nagybirtokos, *Haidekker* Károly földbirtokos, *Haypál* László, *Kaszás* Lajos Oláh és *Simon* Lajos birtokosok.

A szövetkezet már a jövő hóban megkezdí működését. Betét állománya a működés megkezdése alkalmával már több lesz 100.000 koronánál, amelyet a kilépő tagok a régi szövetkezetből visznek át. Sajnáljuk, hogy nem lehetett békésen az ellentéteket kiegyenlíteni és így az összes erőket egy szövetkezet keretében csoportosítani, de ennek nagy oka az országos központi hitelszövetkezet vezetőségének nemtörődőmege és végtelen elfogultsága, amellyel a vezetéssel elégedetlenek panaszait kezelte.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Óvóegyleti közgyűlés. A szekszárdi róm. kath. óvodát és gyermekmenhelyet fenntartó egyesület f. hó 8-án délután 3 órakor a róm. kath. óvoda nagytermében tartotta évi közgyűlését. A közgyűlésen *Döry* Pálné távozása óta az elnöki teendőket teljesítő *Triebler* Ilma alelnök elnökölt. A gyűlés megnyitása után *Szévald* Oszkár egyesületi jegyző terjesztette elő az elnöki jelentést, mely rövid vonásokban ismerteti az egyesület tevékenységét és a hála hangján emlékezik meg eltávozott elnökének, *Döry* Pálnénak áldásos működéséről, akinek érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg és hozzá emlékfeliratot is intézett. Az évi számadást és a jövő évi költségvetést *Rácz* József pénztárnok terjesztette elő. *Rácz* József, az egyesület faradhatatlan pénztárnokának lemondását a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul s neki dr. *Fent* Ferenc szentszéki tanácsos, plébános indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A tisztújítás dr. *Fent* Ferenc elnökle alatt következő eredménnyel végződött: *Döry* Pálné helyére titkos szavazással egyhangulag *Simontsits* Bélánét választották meg, elismerésül azoknak a kiváló érdemeknek, melyeket az egyesület megalakítása körül 7 évi elnöksége alatt szerzett. Alelnök: *Triebler* Ilma, ügyész: dr. *Török* Ottó, jegyző: *Szévald* Oszkár, pénztárnok: *Schneider* János. Választmányi tagok: *Ágoston* Istvánné, *Bodnár* Istvánné, *Bajó* Pálné, dr. *Fent* Ferenc, *Hazslinszky* Gézané, *Holub* Jánosné, *Hoffmann* Sándorné, *Janosits* Károly, dr. *Káldi* Gyuláné, *Kiss* Károlyné, *Kovács* Dávidné, dr. *Leopold* Kornélné, dr. *Müller* Ferenczné, *Nits* Istvánné, *Rácz* Józsefné, özv. *Sass* Istvánné, dr. *Spányi* Leoné, *Szévald* Oszkárné, *Szondy* Istvánné, *Tékus* Vilmosné, *Tihanyi* Domokosné, *Tóth* Henrikné. A tisztújítás megtörténte után *Kovács* Dávidné, *Szondy* Istvánné, *Bajó* Pálné, *Tomcsányi* Lajosné, dr. *Fent* Ferenc és dr. *Leopold* Kornélnól álló bizottság hívta meg az új elnököt: *Simontsits* Bélánét a közgyűlésre. A küldöttséggel megérkezett elnök, akit a terembe lépésekor zajos eljénzéssel fogadtak, nagy tetszéssel fogadott beszédben köszönte meg a megtiszteltetést és bizalmat és kijelentette, hogy minden ténykedésében a felebaráti szeretet fogja vezetni. A közgyűlés az új elnök indítványára özv. *Ágoston* Károlynét és özv. *Todorovics* Lajosné, az egyesület volt elnökeit díszelnökké választotta meg, elismerésül az egyesület megalapítása és felvirágoztatása körül szerzett érdemeiknek.

Kath. kör gyűlés. A paksi kath. kör mult vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlését. A tisztújítás a következő eredménnyel végződött: Egyházi elnöknek egyhangulag *Streicher* József apátplébánost, világi elnöké *Scheller* Miklós birtokost, egyházi alelnökké pedig *Németh* Pál segédlelkésszt választották meg. A választmány tagjai lettek: *Bárdosi* Alajos, *Bernát* István, *Bors* József, *Büttl* Vincze, *Hanel* Ferenc, id. *Hirt* János, *Kalmár* József, *Kern* Ferenc (*Vác*), *Kráczl* Ferenc, *Lukovics* Pál, *Pákolicz* Mihály, *Polgár* Alajos, *Rassovszky* Julián, *Schmidt* Ferenc, *Schönweitz* Miklós, *Schwendtner* József, *Szentpétery* József, *Tumpek* Ferenc, *Weisz* Jakab.

A dunántuli pénzüntézetit tisztviselők egyesületi tanácsa f. évi márczius hó 25-én d. e. 11 órakor Budapesten, a pénzüntézetit tisztviselők országos egyesülete üléstermében (V., Zrínyi-utca 12. sz.) ülést tart. Tárty: 1. Pénztári jelentés az 1907. évről; a számadások bemutatása; a költségelőirányzat megállapítása. 2. Titkári előterjesztések: a) országos kongresszus tartása iránt; b) állásfoglalás a szolgálati viszony rendezése és nyugdíjügy megoldása kérdésében; c) állásfoglalás a munkásbiztosító hivatal határozatai ellen az adókérdésben; d) mozgalom indítása a tisztviselői kar anyagi helyzetének javítására. 3. Bejelentések és indítványok.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 11-én tartotta rendes havi közgyűlését, melyen *Tihanyi* Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy február hónapban 25 tanteremben 12 iskolát és 3 óvóintézetet látogatott meg. Az elért eredményt jónak minősítette. Azonkívül elnökölt a nagydorogi községi tanítványválasztáson, melyre *Turcsányi* Sándor okleveles tanító választotta meg.

Továbbá jelentette, hogy a február 12-iki ülés után 167 közigazgatási bizottsági darabot intézett el elnököleg, a jelen ülésben pedig 70 darabot terjesztett elő.

Az egyes előadott ügydarabok közül a következőket említjük meg:

A bátaszéki községi iparostanóciskola 1906—7, az ozorai községi gazdasági ismétlő iskola 1906, az ozorai községi óvoda 1906, a szakadati községi nyári menedékház 1907, a diósberényi, alsónánai, teveli és nagydorogi községi iskola 1906, községi nyári menedékház 1907 évi számadását a bizottság jóváhagyta. Ugyanígy jóváhagyta a gyönki állami óvoda 1908, a tolnanémedi, bedegi magyarkéri, majosi községi nyári menedékház 1908, a györkönyi községi állandó menedékház 1906—7 és 1907—8 tanévi költségvetését.

A szekszárdi polgári fiúiskola tornatermének felépítésére a polgármester felhívott. A miszlai rk. iskola fejlesztésére 1 évi halasztást engedélyeztetett.

A kistengeliczi községi iskola 2 tantermének és tanítói lakásának felépítéséről szóló terv és költségvetés elkészítésére a főszolgabíró utasított.

A bátai rk. iskolával kapcsolatos harmadik gazdasági ismétlő iskolának 1908 évi szeptember hó 1-ére való felállítását a bizottság a tankötelesek nagy száma miatt elrendelte.

A váraljai községi iskola terve és költségvetése jóváhagyott. Az építés 15,596 korona 23 fillére van előirányozva.

Weisz Ábrahám paksi aut. orth. izr. tanító 300 korona lakbérének és 200 korona korpótlékának kiszolgáltatására a fentartót utasította a bizottság, miután a miniszter azt elrendelte és államsegélyt nem engedélyezett.

A nagyszokolyi községi állandó menedékház újabb terve és költségvetése megvizsgálás végett az államépítészeti hivatalnak kiadott.

A nagydorogi községi tanítványválasztást a bizottság szintén jóváhagyta.

A tolnai és bonyhádi községi iparostanóciskolák 1907—8 tanévi költségvetését a bizottság jóváhagyta.

A következő államsegélykérvények terjesztettek fel pártolólag a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

Dékány Andrásé, Fleischman Adolfé, Coriári Istváné, Précsényi Sándoré, Farkas Idé, Horváth Ilonáé, Dobos Gyuláé, Váry Etelkéé, Kircz Bertáé, Dächert Jakabé, Pauer Guidóé, Szeghő Istváné, Reisner Istváné, Kalauz Jánosé, Leicht Károlyé, Szabó Józsefé, Pompár Viktoré, Boros Terézé, Keller Rozáliáé, Bäcker Erzsébeté, Kurucz Józsefé, Tóth Pálé, Halász Ármíné, Spitz Czecciliáé, Máté Ignácé, Pfeiler Lajosé, Rüdinger Györgyé, Schröder Rezsőé, Máyer Józsefé, Szűsz Ármíné, Kornstein Ignácé, Megyesy Györgyé és Máhalovics Dénesé.

Kertész Frida okl. tanítónőnek Hőgyészen magániskola felállítására a közoktatásügyi miniszter engedélyt adott.

Róder Kamilla szemcsédi községi tanítónő fizetésének 1,000 koronára való kiegészítésére 95 korona államsegély utalványoztatott.

Szőlő- és borgazdasági tanfolyam tanítók számára. Értesitem tankerületem

tanítóit, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur a néptanítók részére ápril 27-én kezdődő szőlő- és borgazdasági tanfolyamot nyit. Az államsegély 120 korona. Felhívom a tanfolyam részt venni óhajtókat, hogy egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, amelyben életkoruk, nyelvismeretük, tényleges alkalmaztatásuk, a szőlő és borgazdaság terén esetleg eddig történt működésük is feltüntetendő s ezen körülmény közvetlen iskolai hatóságuk által is igazolandó, hozzám legkésőbb e hó végéig terjesszék be.

Szekszárd, 1908 márczius 13.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő

Jutalmazás. *Máté* József bátaszéki községi igazgató-tanítónak a közoktatásügyi miniszter a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitünő szorgalmának elismeréséül 100 korona jutalomdíjat engedélyezett.

Tanítványválasztás. *Csató* Klára pálfai ref. tanítónő a megyeszéki iskolához választotta meg.

A fonomimika haszna. A nehez, fáradtságos abc tanítása könnyűvé lett. Felváltotta azt a fonomimika. Akik ezelőtt 2—3 évig tudtak csak megtanulni olvasni, ma már 2—3 hónap alatt kifogástalanul olvasnak. Nem rekednek meg az I. osztályban, hanem fokozatosan évenként feljebb mennek a magasabb osztályokba, így népesül be az V. és VI. osztály, arányos lesz a számuk, míg ezelőtt az V. és VI. osztályba — osztatlan iskolát értek — alig jutott 1—2 tanuló. Hallotuk, hogy az iskolákban novemberben már jól olvasnak a 6 éves kis nebulók, elvégzik e rövid időre a kis és nagy betűket s karácsonykor már olvasmányokat olvasnak. Tessék csak elmenni Czikóra, Mázára, Györébe, Izménybe, Aparra, Majosra stb. helyre, gyönyörűség hallgatni, mily szépen olvasnak azok a piczi tanulók magyarul, daczára hogy tiszta németek.

— Elismerés illeti e tekintetben is derék, hazafias tanítói karunkat. Fonomimikát tehát és az I. osztályba a legrégebb, legjobb tanítókat.

Államsegélyek. Boeskar Ferencz alsónyéki ref. tanítónak 400, Szijártó László paksi rk. tanítónak 500, Rein János paksi ág. hitv. ev. tanítónak 400, Bauer János tolnanémedi ág. hitv. ev. tanítónak 200, Dézsi István gerjéni ref. tanítónak 460, Schád János sárszentlőrinci ág. hitv. ev. tanítónak 400 és Sarkózy Etel zombai rk. tanítónak 200—200, özv. Pomperné Barrois Etel kocsolai rk. tanítónak 380 és 200, Szabacsi István váraljai ref. tanítónak 400, Ürögdy József gyönki ref. magyar tanítónak 524 és 400, Ivelics Pálné tamási rk. tanítónak 360 és 200, Hábel Vincez kocsolai rk. tanítónak 400, Dely Gyula bölskei ref. tanítónak 400, Koroknay József sárpilisi ref. tanítónak 400, Buesky Mihály győrei rk. tanítónak 400, Győri János öcsényi ref. tanítónak 400, Patay Pál bátai ref. tanítónak 400, Csató Klára pálfai ref. tanítónak 600, Bors József varsádi ág. hitv. ev. tanítónak 272, Fanzler János varsádi ág. hitv. ev. tanítónak 400, Puri Gyula kalaznói ág. hitv. ev. tanítónak 200, Pinkecz Károly mórággyi ref. tanítónak 200, Gundy Sándor tamási rk. tanítónak 100 és 300, Lágler Sándor bonyhádvarasdi rk. tanítónak 400, Wigand Henrik kalaznói ág. hitv. ev. tanítónak 364, Merz János ozorai rk. tanítónak 100, Györvály Imre ozorai rk. tanítónak 100 és 200, Harnócz Eszter nagyszokolyi ref. tanítónak 326, Bátor Gyula felsőiregi rk. tanítónak 100 és Ruzsinszky Irén ozorai rk. tanítónak 500 és 200 korona államsegély utalványoztatott.

Óvodát a német községeknek. Tagadhatatlan, hogy vármegyénkben szépen halad a magyarosodás. Hazafias tanítóink és lelkeszeink mindent megtesznek e téren, de nagyon kívánatos volna, ha minden német községben óvoda volna, hol a kis gyermekek magyarul tanulnának imádkozni, verselni, énekelni stb. Megszoknák a rendet, tisztaságot. Bátrak lennének így mikor az iskolába kerülnek, már az alap megvolna, és sokkal nagyobb eredményt érhetnének el a tanítók.

Azon kell tehát lennünk, hogy mindenütt óvoda legyen. Persze ez pénzbe kerül és így nehezen megvalósítható, de erős akarat, áldozatkészség és lelkesedés sokat megteremthet s a magyarság érdekében ezt az áldozatot meg kell hoznunk.

Pályázat a békenap megünneplésére vonatkozó vezérfonalra. A Magyar Szt. Korona Országainak Békeegyesülete pályázatot hirdet egy vezérfonalra, mely a békenap ügyében kiadott miniszteri rendelet megvalósítása érdekében a tanító személyzetnek utmutatást adjon. Függetlenül bemutatandó egy ilyen békenapi előadás kidolgozott tervezete. A dolgozat tudományos alapon és a szakirodalom figyelembe vételével szerkesztendő meg. A pályázatban rendes alkalmazásban levő tanítók vehetnek részt. A pályamunka magyar nyelven irandó, (a papíros egy oldalán, lehetőleg gépirással, széles margóval); terjedelme körülbelül két 8° nyomtatott iv legyen. A legjobb dolgozat 200, a második 100 korona jutalomban részesül és az Egyesület tulajdonába megy át. A zárt jelzés levelekkel felszerelt pályadolgozatot a Magyar Szt. Korona Országai Békeegyesülete titkári hivatalához (Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.) legkésőbb 1908 október hó 31-ig küldendő be.

Nyugdíjigény felemelések. Erdősi János mözsi rk. tanító nyugdíjigénye 1934, Szám József bátaszéki községi tanítóé 1586, Mányokné Cseh Jólán szakcsi rk. tanítóé 1400, Puntschert Alajos paksi rk. tanítóé 1200, Walter Gyula bátaszéki községi tanítóé 1486, Gesztesi Péter bátaszéki községi tanítóé 1786, Keller Vilmos dunaföldvári rk. tanítóé 1610, Welsch Károly németkéri rk. tanítóé 940, Pápay Géza bátaszéki községi tanítóé 1656, Horváth Julia döbrökői állami óvónőé 1000, Máté József bátaszéki községi tanítóé 1666, Kápolnay József dunaföldvári gazdasági szaktanítóé 1400, Csernusak Teréz dunaföldvári rk. tanítóé 1000, Salamon Márton dunaföldvári rk. tanítóé 1200, Klein Mór József simontornyai izr. tanítóé 1260 és Ravasz Lajos dunaföldvári ág. hitv. ev. tanítóé 1400 koronára emeltetett fel.

Pályázat óvónői állásra. A bölskei községi óvónői állásra e hó 16-áig van pályázat kiírva.

Ösztöndíj engedélyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Molnár* Endre paksi állami polgári iskolai IV-ik oszt. tanulóknak a Cserney-féle alapítványból 100 korona ösztöndíjat adományozott.

Özvegyi segélypénz utalványozása. Néhai *Harka* Pál volt harcsi rk. tanító özvegyének 560 korona 50 fillér segélypénz utalványoztatott.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

Niefergall Nándor és ifj. Osztrich Lajos urak, dunaföldvári lakosok között felmerült ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

Azért tehát mi, alulírottak, — mint Niefergall Nándor ur segédei — ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy nem tartjuk illónak és a lovagiasság szabályaival megegyeztetetnek ifj. Osztrich Lajos ur azon eljárását, hogy az idő alatt, míg ügye tárgyalás alatt állt, ellenfelére vonatkozólag a tolnavármegyei lapokba sértő nyilatkozatokat közöltetett be.

Kelt Dunaföldvár, 1908 márczius 10-én.

Dr. Pálföldy Lajos.

Vizslovszky László.

Nyilatkozat.

E lap utolsó számának nyiltterében egy oly nyilatkozat jelent meg a dunaföldvári községi tisztviselők fizetésemelésével kapcsolatosan, melyet szó nélkül nem hagyhatok. Személyeskedés helyett szintén tárgyilagos momentumokat kívánok felhozni.

A nyilatkozat kifogásolja, hogy közle

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ményem névtelenül jelent meg. Bocsánat, de egy közlemény igazságát, vagy irodalmi niveauját nem az dönti el, vajjon van-e alatta név vagy nincs. Egy hamis tétel még nem válik igazsággá, ha az alá bármilyen imponáló név is kerül.

Kifogásolja továbbá, hogy közleményemet a „Tolnavármegyé”-ben a napi hírek közé „csuszttattam.” Bocsánat újra, de már az, hogy soraimat melyik rovatba számom, tisztán az én legprivátabb ügyem s ennek helyes elbírálására azt hiszem, nekem is, — ki már 20 év előtt a fővárosban hirlapíróskodtam — van legalább is annyi jogosultságom, mint O. L. urnak.

Et nunc venio ad fortissimum. Most pedig a lényegre. Hogy az ő cikke Dunaföldvárott nem szült visszatetszést, hanem az uriembernek legalább *fele* (ezek saját szavai) meg is gratulálta érte. No de már erre igazán bocsánat. Hát az uriembernek *másik fele*? Lám azok nem gratuláltak meg. Hogy pedig ezek mind „prókatorai és csatlósai” volnának a dunaföldvári főjegyzőnek, — a mint O. L. ur discretén kifejezi magát, — azt igazán bajos még elképzelni is. Csatlósai és prókatorai nincsenek a mi főjegyzőnknek, de vannak hívei és barátai, kik „in rebus adversis” is melléje állnak s mellette híven ki is tartanak.

Én is ezek közé tartozom s nemcsak nem restellem ezt, sőt ellenkezőleg: büszke vagyok rá, hogy egy olyan karakteres, agilis és köztiszteletben álló uriembernek a hívei közé tartozhatom, mint a dunaföldvári főjegyző, kit többek közt pár év előtt az a szokatlan megtisztelés is ért, hogy ellenségeivel szemben maga a miniszterelnök védte meg a parlament nyílt ülésén.

De különben is, hogy csatlósa volnék a főjegyzőnek, azt maga O. L. ur sem hiszi komolyan, a ki ismer engem s ismeri társadalmi s anyagi helyzetemet.

Remélem, kifogásaira elég részletes, objectiv s higgadt választ adtam, amely alá még nevemet is íme aláírom.

Dunaföldvár, 1908 márczius 10-én.

Dr. Lévai Dezső.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

Szerkesztői üzenetek.

M. A. Kajdaes. Nagyon köszönjük szíves figyelmét, kérjük maskor is.

Egy szív temetése. Régi ábrándok. Nem elég csak érezni. De tetszetős formába is kell azt önteni. Így nem lehet közölni.

Arva. A múltkoriban volt hangulatban el van nyújtva.

B. J. Simontornya. Már hoztunk tudósítást. Csak egyes részét használhatjuk. De azért hálás köszönet.

HIRDETÉSEK.

664. tkv. 1908. szám.

Hirdetmény.

A dunaföldvári 4824. és 3197. sz. elveszett telekjegyzőkönyvek pótlása tárgyában a 2063. tkv. 1907. sz. végzésre kimondatott, hogy az elveszett dunaföldvári 4824. számú telekjegyzőkönyvben

foglalt A + I. sorsz. 7222/b hrsz. alatti belátóhegyi szántóföld Széles Pál (nős Schrauf Máriával) tulajdonát képezi és hogy az elveszett dunaföldvári 3179. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + I. sorsz. 9434. hrsz. alatti Kelemen-völgyben levő szántóföld Tóth Ádám András és neje Méhes Erzsébet tulajdonát képezi, amely ingatlanokról a tervezetek elkészítették és a 2117/tkv. 1907. számú végzés és hirdetmény szerint elfogadtattak és hirdettettek, azon hozzáadással, hogy az elkészített telekjegyzőkönyvek az irodában megtekinthetők 1908. október 1-ig és hogy ugyanazon idő alatt a tervezet összeállítására nézve kifogás emelhető.

A fentebb említett 2117/tkv. 1907. sz. hirdetménynek a hirdetésre és kifogás emeltetésre 1908. évi október hó 1-ig kitűzött határideje módosítottik olyképen, hogy a megtekintési határidő, valamint a tervezet kifogás emeltetésére való határidő csak jelen hirdetménynek a Budapesti Közlöny hivatalos lapban leendő közzétételétől számított 45 nap azaz negyvenöt nap.

Dunaföldvár, 1908 márczius 4-én.

Báthory Géza,
kir. járásbíró.

Elsőrendű hazai gyártmányú celluloid 1-5 férfi és fiugallérok

és kezelők (fényes és fénytelen) különféle alakban, állandóan raktáron.

Grammofonok, fonografok

ugyszintén lemezek és hengerekben óriási választék olesó, szabott árak mellett

Fekete Hugó

uri- és női divat-, rövidáru, ajándék és játékaru üzletében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fonografok tiszta hanggal, drbja 8 kor.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdennőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatouként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárki is díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatóságára. 25—52

Egy nagy

üzlethelyiség

kiadó

Szekszárdon a kaszinó bazárban.

Bővebbet az igazgatóságnál. 2-2

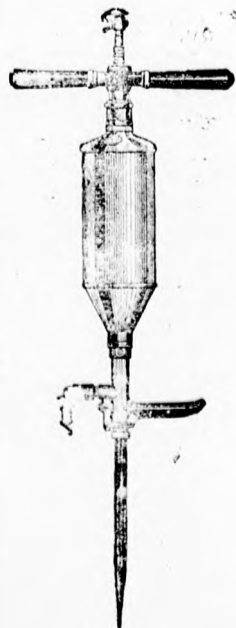
Eladó ház.

Szárnyas-uteza 687. számú ház, mely áll 4 utezai szoba, 2 konyha és hozzátartozó mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Dittrich János tulajdonos. 2-3

Fritz L. Gyula

vas- és szerszám kereskedése és gazdasági gépraktára
SZEKSZÁRD.

Ajánlja az összes vasárukat, u. m.:

Rudvasakat
Vasgerendákat, valódi
Wintertengelyeket
Horganyozott és fekete
fedéllemezeket
Asztalos- és kovács-
szerszámokat

Épület vasalásokat
Törhetetlen bácskai
acél eketesteket
Kész vaseket
Vetőgépet
Tengeri morzsolókat
legújabb rendszerű

szénkénegezöket.

Valamint az összes gazdasági szerszámokat, legkittünőbb minőségű kerti- és venyige ollókat, sodronyfonatokat. Valódi szagtalan elszigetelő és fedéllemezeket, kátrányt és carbolineumot gyári áron, feltétlenül pontos és megbízható kiszolgálás mellett. 1-3

Eladó széna.

Kitűnő minőségű, 16 kocsira való eleje széna a vidéken eladó.
Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

József-pusztán, Szekszárd mellett 3 drb vörös-tarka másfél éves

tenyészbika

eladó. Bővebbet

Wilczek Sándor
tulajdonosnál.

1-3

Kiadó lakás.

3 utcai és előszobából, vagy 4 udvari szobából álló lakás — mely esetleg két részben is kivehető — április 1-től kiadó.

Csakis elsőrendű bükkfából!

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű bükkfa aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, különként 3 fillér árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyancsak tatal brikett szén is kapható.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemem, a vasúti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyancsak a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 2-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Aki izléses, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalos,

lakik Szekszárdon, Duna utca 64/a., Horváth József szobakáplár házában, aki úgy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Nevezetnek sikerült budapesti összeköttetései révén mindennemű külföldi fából raktárt berendezni és így a legkényesebb igényeknek is eleget tud tenni. — Ugyanezen műasztalos fizetes mellett tanoncot keres. 14-16

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstartka tenyészbikák eladók; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez Kajmád, u. p. Tolna. 20-19

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, 15 évi felelősség mellett.

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel zsebórákat, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: Schaffhausen Longines Omege, Tawannes Wath Ch. Graziosa világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá tajtpipákat, szivar és cigaretták szipkákat, szemüvegeket bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Schulz Gusztáv

35-52

órák és ékszerész.

Ideális arcz-eréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 59-59

Hirdetmény.

A Szekszárdi Kaszinó tulajdonát képező épületben egy

három szobás emeleti lakás

mellékhelyiségekkel együtt folyó évi április hó 24-ére kiadó.

Szekszárdi Kaszinó
igazgatósága.

1-3

Fischl Lajos

butor- és épület-
asztalos, a „Pir-
nitzer József és Fiai“ kereskedők házában
dus raktárt tart a legújabb és legmoder-
nebb butorokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is. Azon-
kívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asz-
talos-munkák a leggyorsabban, jutányos
áron készülnek.

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth“ műtermében készülnek

Szekszárd,

Széchenyi-utca 651. szám.

10-51

Csak szakértő mügépeszektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

AFRANA és WETTINA

varró és mühimző gépek

a jelenkor legtokéletesebb varró és mühimző gépei

és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és mühimző gépek, valamint az általunk vezetett Singer családi, Central-Bobbin, karikahajós és minden más rendszerű varrógép jóságáért, kiváló aczelszerkezetnek szabatos és megbízható működéséért

tíz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulható bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk. Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és iparosok részére, kedvező részletfizetésre is. Varrógepek javítására szakértő műszerésznket bárhova vidékre is kiküldjük.

Varrógép és kerékpár javítások szakszertűen és olcsón eszközöltetnek tolna-megyé első és legnagyobb kizárólagos gépüzletében:

MÜLLER TESTVÉREK

mügépeszknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

38-38